

Jó Pajtás

2017. IV. 27.

71. évf., 14. szám

Fotó: Nagy Magdolna

MAJÁLISRA HANGOLÓDUNK
Hova kiránduljunk?

AZ ÖRÖK BICAJ
Mozdulj, kerékpárra fel!

TERMÉSZET
A világ legszebb madarai

TUDOD-E?
Szent-Györgyi emléke Szegeden

MAJÁLISRA HANGOLÓDUNK

Hova kiránduljunk?

La legegyszerűbb fiatal már nem is tudja, mit jelent. Pedig hajdanában milyen büszkék is voltak a lányok, ha május első napján az ő kapujukat is díszbe öltöztette egy ilyen szépség. Amelyik lánynak már volt udvarlója, az május 1-jén kapott májuszfát. Magas, sudár fák voltak erre alkalmasak, melyeket a kerítésoszlophoz rögzítettek éjjel vagy kora hajnalban. Leggyakrabban nyárfa volt, de állítottak vadkörte, orgonát, vadpiszkét is. A fákra színes papírszalagokat és ételt, italt akasztottak, ezután szerenádokat adtak, amit a lánynak fogadni illetleg egy szál gyufa meggyújtásával. A szerenádokat követően a lány kiment és borral kínálta a legényeket. Gyakran a közösségeknek is volt egy közös fája, aminek a kidöntését ünnepélyes és táncmulatság kísérte.

Honnan ered a hagyomány?

Hihetetlen hogy már a XV. századból vannak írásos emlékeink, de valószínűleg sokkal korábbra vezethető vissza. A május a tavasz, a megújulás, a fiatalság, az öröm hónapja, s természetesen a szerelem. Elsősorban a fiúknak lehetett nagy buli. Gondoljuk csak végig! Hajnalban találkoztak a barátok, hogy együtt induljanak megkeresni a legszebb fát vagy ágat. Ment a mesélés, viccelődés és persze izgalmas is volt, hogy ne bukjanak le a lányos háznál. Díszítették, felállították a fát az éj leple alatt...

Bárhogy is, máig kevés maradt meg az egykori május 1-jei szokásokból. Sok településen újraélesztették a májusfaállítás szokását. Legtöbb helyen azonban kirándulni mennek, még rossz idő esetén is. Játszanak, friss levegőt szívnak, barátkoznak! Kell az ilyen nap is. Bárcsak több lenne belőle!

Jó időt, jó hangulatot kívánunk minden majálisozóknak!

N-a

Top Secret

Mozdulj ki!

*Gyere velem el egy körre! Nyugi, ma nem kell a löre!
Nincs szükségünk másra, mint friss levegőre,
Ettől kapunk erőt,
Ha fáraszt a város, kibújunk belőle
Írány a táj! A bája szinte fáj
Olyan gyönyörű, nem írhatja le a száj
Csupa szín, üde ízek, egy szeletet
Elhoztam magammal, hogy megoszthassam veletek
A lendületet, mit itt meríthetek
Remélem, ugyanúgy átragad, mint mikor hevítetek!
Péntekente bemelegítek, de szombaton
A szám helyett, a cipőm orrát koptatom
Gyere, tarts velem, a göröngyös utakon!
Nem kerül semmibe, kacsázni kinn a tavon,
Beledőlni egy levélkupacba,
Kiülni a szigetre, újra meg újra...*

*Menj, ha menned kell, meg ne állj,
Gördüljön utadba bármilyen akadály!
Ne törődj vele, vágj bele,
Hogyha hívogat a természet lágy öle!*

(zeneszöveg)

Körzeti anyanyelvi verseny Kupuszinán

I dén is a kupuszinai/bácskertes-i József Attila iskola szervezte meg a nyugat-bácskai körzetben a magyar nyelvi versenyt. Az április 9-ei vetélkedőn részt vettek a zombori, a kúlai, a gombosi, a nemesmiliticsi, a telecskai, a bezdáni, a doroszlói, a szilágyi, valamint a kupuszinai iskolák tanulói, akik továbbjutottak a községi versenyről. A legügyesebbek a következő eredményeket érték el:

5. osztály:

1. hely: MUNKÁS ENIKŐ és NAGY RÉKA (Bezdan)
2. MUNK MÁRK (Gombos)
3. FRANCIA ANNA (Kupuszina) és NAGY KAROLINA (Kúla)

6. osztály:

1. BUJÁK BERNADETT (Kupuszina)
2. FOKI LÉNÁRD (Bezdan) és GYÖRGY MIHAELA (Gombos)

3. PRIBILLA KINGA (Zombor) és HEGYBELI NOÉMI (Doroszló)

7. osztály:

1. KOVÁCS ALEX (Kúla)
2. BAICS VLADIMIR (Zombor)
3. BALLA MARIANNA (Kúla) és SZŐKE-KOVÁCS SÁRA (Kupuszina)

8. osztály:

1. FRANCIA FÁBIÁN (Szilágyi) és SULC DOMINIKA (Kupuszina)
2. BAUER KIRA (Bezdan)
3. PURDA NOÉMI (Nemesmilitics) és GALAC DÓRA (Zombor)

A helyezést elért versenyzők továbbjutottak a köztársasági versenyre, amit május 27-én rendeznek meg a szabadkai Szechenyi István iskolában.

**Francia Henrietta,
5. osztály, József Attila iskola,
Kupuszina/Bácskertes**

A legdrágább kincs az egész világon

„Okos feleség nagy ajándék, a jó anyós sem árt a háznál, de az édesanya a legdrágább kincsünk a világon.” Az idézet Lev Tolsztoj, a híres orosz regényíró Háború és béke című, világszerette ismert regényéből való. Egyszerű földműves ember mondja ott egy grófnak, akivel együtt a franciák fogságába került.

Hányszor halljuk vagy olvassuk ezt a kifejezést: anyaföld, édes anyaföld, édes anyanyelvünk. Bizonyára onnan származnak e szép mondások, hogy a búzatermő, az életet adó földet, a nyelvünket a legjobbhoz, a legdrágábbhoz akarják hasonlítani. A legdrágább, a legjobb pedig az egész világon az édesanyánk.

Világszerzte ünneplik ezt a napot, de tudjátok-e, mióta? A világhálón bukkantam rá a következő adatokra: Az anyák tiszteletére az első ünnepséget az ókori Görögországban tartották tavasszal. Az istenek anyjának, Rhea istennőnek adóztak kegyelettel.

A 17. században Angliában a nagyböjt negyedik vasárnapján ünnepelték az édesanyákat.

Az USA-ban 1872-ben Julia Ward Howe vetette fel az anyák ünneplésének gondolatát a béke jegyében. A philadelphiai Anna Jarris nevéhez fűződik az anyák napjának hivatalos ünneppé tétele: Nyugat-Virginiában 1910-től ünneplik. Ez lett az első állam, amely hivatalos ünneppé tette az anyák napját. Egy évvel később már valamennyi állam hivatalos ünnepként ismerte el. 1914-ben W. Wilson ezt a napot hivatalos nemzeti ünneppé nyilvánította, amelyet minden évben május második vasárnapján tartanak.

Európában az első világháború után terjedt el, felénk május első vasárnapján ünneplik. Az interneten kutatva egy szép anyák napi műsorra is akadtam, s nem álltam ki, hogy ne másoljak le nektek egy verset:

Donánszy Magda Anyák napján

Tavaszdodik, kis kertemben
Kinyílik a tulipán.
Ragyognak a harmatcseppek
Anyák napja hajnalán.

Kinyílik a bazsarózsa,
Kék nefelejcs, tulipán,
Neked adom anyák napján,
Édes-kedves anyukám.

Az óbecsei Samu Mihály iskolában a magyartanárnő, **Józsa Zsuzsanna** és ötödikesei: **Györgyás Dániel**, **Fábián Hunor**, **Bruszin Szamanta**, **Szedlár Mónika** és **Rác Réka Noémi** várnak rám, s arról beszélgetünk, mit jelent nekik az édesanyjuk, mivel köszöntik őt május első vasárnapján.

Dani verset is szokott írni anyák napjára. Sajnos, már elfelejtette, mit írt tavaly, de az anyukája biztosan nem.

– Minden évben írok verset anyák napjára – emlékezik vissza Dani –, s van, hogy megtanulom, s elmondom anyukámnak, van, hogy leírom egy szép lapra. Piros rózsát szoktam rajzolni, mert az a kedvence. Amikor fölköszöntöm, elmondom a saját versemet, úgy meghatódik, hogy sír örömeben, meg megölel, és sokáig ölel... Alsóban is fölköszöntöttem, a tanító nénivel készítettünk szép rajzot, azt adtam át. Még ma is őrzí.

Hunor a virág mellé fényképet is szokott adni az édesanyjának.

– A testvéremmel mi virágot szoktunk venni anyukánknak – meséli –, meg lefényképezkedünk, s a képet keretbe tesszük, s így adjuk át anyák napján. Nagyon meg szokott örülni, a nővéremet és engem is megölel, megszeretget. Mi is alsóban rajzoltunk, szép anyák napi verset írtunk a lapra, s azt adtuk át. Még ma is megvan.

Szamanta a testvérel szép idézeteket keres az interneten, s azt írja rá a rajzára.

– A testvéremmel szív alakú csokikat rajzoltunk, s az interneten keresünk szép idézeteket, s azt írjuk rá. Meg veszünk piros rózsát, mert az a kedvence. Jó, hogy van anyák napja, mert így megköszönhetjük neki, hogy milyen sokat tesz értünk.

Mónika is az interneten keres idézeteket, s azokat írja rá a képeslapra.

– Szíveket, virágokat rajzolunk a testvéremmel egy lapra – mondja –, s arra írjuk majd az idézetet, vagy verset. Meg van a kiskertünkben

virág, s onnan szedek egy csokorra valót. Tavaly a tanító nénivel rajzórán rajzoltunk virágokat, s arra írtuk az idézetet.

Máté anyák napján reggel frissen főzött kávéval várja anyukáját.

– Rajzolunk mi is virágokat, piros muskátlit, mert az a kedvence. Mi már az óvodában is fölköszöntöttük anyukánkat, meg tavaly a tanító nénivel is rajzoltunk. Szerintem is jó, hogy van anyák napja, így fölköszöntjük, meg megköszönjük, amit tesz értünk.

Noémiék az apukájukat is bevonják az ünneplésbe, ugyanis ő veszi meg az ajándékot.

– Nem nagy ajándékkal köszöntjük anyukánkat, de azért mindig meglepjük valami szívecskés dologgal. Nem az a fontos, hogy nagy ajándékot vegyünk, hanem a figyelmesség, a felköszöntés, hogy kifejezzük szeretetünket.

Hát ez igaz, nem a nagy ajándék a fontos, s jó ötlet a szép levelezőlap készítése, melyre ráírtok valamilyen szép idézetet. Lehet, hogy édesanyátok örökre megtartja, mint ahogy én is ott őrzöm az íróasztalomon a lányom (aki már anyuka, s csak tudja!) képeslapját, melyen egy Sophia Loren-idézet áll: „Ha anya vagy, sohasem maradsz igazán egyedül a gondolataidban. Egy anya mindig kétszer gondolkodik: egyszer önmagáért, másodsor a gyermekéért.”

Nekem ez többet jelent a legdrágább ajándéknál.

Koncz Erzsébet

Egy sportklub, a verseny napján

Az Apatini Kerékpáros Klub, ahogyan neve is utal rá, az északnyugat-bácskai Apatin városában alakult meg három évvel ezelőtt. A csapatban nyolc versenyző teker, magyarok és szerbek vegyesen. Az Apatinból, Zomborból és Bácskertesről/Kupuszináról származó biciklisek kora 20 és 75 év között mozog, számukra a kerékpározás egyszerre jelent élményt és kihívást.

A klub tagjai hetente akár 5-6 alkalommal is részt vehetnek az edzéseken, amelyeket legtöbbször az Apatin környéki utakon teljesítenek. Az edzések nem ritkán 100 kilométer fölé nyúlnak,

A legutóbbi alkalommal a verseny napján korán kelt mindenki, hogy időben odaérjenek az Apatintól 80 kilométerre fekvő Petrőcre. Utazás közben rendkívül fontos, hogy a biciklisek odafigyeljenek a megfelelő táplálkozásra: nem szabad túl sok és nehéz ételt enniük, de ügyelniük kell, hogy elegendő energiaforrást fogyasszanak. Az érkezés után mindenki neki látott biciklijé összeszerelésének, hogy mielőbb indulhasson a bemelegítésre.

Az országos bajnokságon a szervezők két versenyt rendeztek: délelőtt a mezőnyversenyre, délután pedig az egyéni időfutamra került

Teljes az apatini csapat

főleg hétfévente, amikor minden csapattag együtt lehet. A sík vidék mellett jól jön, ha a biciklisek hegyes terepen is edzhetnek, ezért a csapat a közeli határátkelőn a dimbes-dombos Horvátországba is át szokott látogatni.

A kemény edzések fő célja, hogy a karikázók jó formába lendüljenek, és a lehető legjobb helyezéseket érik el a versenyeken. Ilyen megmérettetés minden évben a petrőci (Bački Petrovac) Országos Amatőr és Veterán-bajnokság, amelyet a Duna Kupa sorozattal karöltve rendeznek meg. Ezen a versenyen az apatiniak szinte rendszeresen részt vesznek.

Az Apatini Kerékpáros Klub tagjai mindkét megmérettetésen indultak, és be is fejezték azokat. A legjobb eredményt a csapatból mindkét alkalommal a rutinos **Slobodan Miladinović** érte el, aki délelőtt 25., délután pedig 15. lett az 50 fős mezőnyben.

A második verseny végére már mindenki elfáradt, a szervezők ezért elég frissítőt és ételt biztosítottak a kimerült kerékpárosoknak. Arra persze mindenkinek maradt ereje – közöttük e sorok írójának –, hogy a hazaúton megtárgyalja társaival a nehéz nap történéseit.

Antalovics Péter

Rajt előtti izgalmas pillanatok

Az örök bicaj

Március még ugyanolyan borongósan kezdődött, mint a fagyos január és a nyirkos, hideg február, azt hittük áprilisa már teljes válszélességgel beköszönt a meleg, ám nem épp úgy lett. Aztán az utak felszáradtak, és egyre többször tudunk sétálás helyett biciklire pattanva eljutni célunkig. De miért is éri meg kerékpározni?

Időtakarékosság

A kerékpár nemcsak érdekesebb a sétánál, buszozásnál vagy autózásnál, sokkal gyorsabb utat is biztosít. Sokszor kell fél órát gyalogolunk egy helyre, miközben biciklivel tíz perc sem kéne hozzá. Gyakran fordul elő, hogy a buszok és kocsik zárt belsejében összehúzóerő emberek a dugóban vagy a villanyrendőr zöldjére várva nézik, amint a fúrge biciklisek ügyesen gurulnak a kerékpárjárdán.

Környezetbarát közlekedés

A kerékpár semmiféle káros hatással nincs a környezetre. Míg a kocsik és a buszok benzint vagy más üzemanyagot égetve füstöt pöfkélnak, szennyezve a levegőt, és megnehezítve a légzést az emberek számára, a biciklizéshez mindössze egy kerékpárra és a kerékpárosra van szükség.

Egészség

Minden sport jótékony hatással van az ember szervezetére. Ahogy szellemünk és tudásunk, úgy testünk is igényli, hogy karbantartsuk és fejlesszük. A kerékpár számos kutatás szerint az egyik legegészségesebb sport, egyebek között az szívet és a tüdőt is nagy mértékben erősíti.

Kiegyensúlyozottság, boldogság

A kerékpározás élményt ad. Jó érzés átélni, ahogy saját erőnkől jutunk el egyik helyről a másikra. Nagy előnye továbbá a biciklinek, hogy szinte bárki és bármikor nyeregbe pattanhat. A világrekordot egy 105 éves francia bácsi, Robert Marchand tartja, aki 70 évesen kezdett el biciklizni.

A kerékpárom

Van egy kerékpárom, amit még második osztályban kaptam a szüleimtől.

Rózsaszín és lila virágok díszítik. Az ülés fekete és szürke, szivacsból készült, bőr borítással. Kormányán első- és hátsó fék is van, valamint két váltó. Kosaram is van, ebben viszem minden hétköznap a táskámat, hiszen ezzel megyek iskolába. Kerékpárral megyek a nagyszüleimhez is, mentem már vele kirándulni az új szigetre is. A múltkor versenyeztem a kutyámmal is. Egyelőre ő a gyorsabb, ezt meg kell hagyni. Nem cserélném el senki kerékpárjával az enyémet, mert szép emlékeim vannak erről a kerékpárról.

Nagyon jó bicikli, szeretném még sokáig hajtani.

Tót Bagi Kincső, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Milyen volt a XXXII. Szólj, síp, szólj?

Az idei tavasz sem múlhatott el a Szólj, síp, szólj! nevű, általános iskolások számára megrendezett népzenei vetélkedő nélkül. Az Újvidéki Rádió stúdióiban április 8-án közel 500 kisdíák sereglett össze Vajdaság számos pontjáról, hogy megmutassa a zsűri-nek, hogyan tud énekelni egyedül, párban és csoportban, hogyan muzsikál citerán, hegedűn, tamburán, és hogyan szólaltatja meg azt a bizonyos sípot.

Felkészítőtanárokkal és fellépőkkel beszélgettünk, miért is szeretik ők ezt a különleges rendezvényt, ami egy napra Vajdaság minden szegletéből Újvidékre csábítja a néphagyományokat ápoló kiskisiskolákat.

Sörfőző Andornak, a bácsgyulafalvi (telecskai) citerazenekar vezetőjének a csoportja a citerazenekarok felsős kategóriájában indult.

A péterrévei Muhi Kornélia

– Igyekszünk mindig telecskai, vagy a település környékéről való dalokat előadni, így próbáljuk megőrizni legszűkebb tájegységünk kultúráját. Nincs nehéz dolgunk, hiszen a citera egy délvidéki hangszer. Négy lány és egy fiú van a csoportban, és ahogy itt szétnéz az ember, látja, hogy a lányok jobban kaphatóak erre a népi kultúrára. Igen népes az idei rendezvény, a mi kategóriánkban is elég erős a konkurencia, de szeptember óta készülünk erre, és bizakodó vagyok, mert a lányok nagyon ügyesek. A Középisiskolások Népművészeti Vetélkedőjén is látszott, hogy a színvonal mindig nő, és ez nyilvánvalóan a főkészítők érdeme is. Jó itt lenni, nagyon jó ennyi gyereket együtt látni, örülök, hogy ez a népi kultúra így, ilyen formában ennyire népszerű lett. Az előző években is itt voltunk, a csapatom kétszeres aranycitera-győztes, itt is voltunk már helyezettek. Kategóriáról kategóriára megy fölfelé az ember, mássza a tyúkclétrát, ahogy nőnek a gyerekek, a helytállás is mindig nehezebb, de hát ez a kihívás, ezt szeretjük, ezért vagyunk mindig itt, és ezért mérettetünk meg minden évben.

Táncház a vetélkedő után

A 4. osztályos péterrévei **Muhi Kornélia** énekcsoportjával rábaközi pünkösödölő énekkel szerepelt a vetélkedőn:

– Három éve énekelek, és másodszor szerepelek a Szólj, sípon. Azért szeretek ide jönni, mert itt jól érzem magam, sok gyerek van, lehet barátkozni meg énekelni is – mondta mosolyogva, bár kicsit szégyenlősen Kornélia.

A 12 éves pirosi **Bancsi Kata** a Csíra énekcsoporttal zalai párosítókat, szólóban beregi párosítókat, a 7 éves **Hanák Boglárka** pedig a Tengelice gyermekkórusal felsőiregi dalokat énekelt Tolna megyéből. Kata lelkesen mesélt arról, hogyan kezdett Szólj, síp, szólj!-ra járni.

– Először énekelni kezdtem, nem beszélni, és már ovis koromban is szerettem énekelni, járok zeneiskolába, mert zenélni is szeretek. Amikor elsős voltam, én is a Tengelice csoportban kezdtem énekelni, és gondoltuk, bejelentkezünk ide, ha már van mit elénekelnünk. Aztán én egy évre rá eldöntöttem, hogy szeretnék szólózni, és még soha nem vallottam kudarcot, mert mindig második voltam, tavaly lettem harmadik.

Hanák Boglárka és Bancsi Kata

Kata idén sem vallott kudarcot, ugyanis az énekszólisták B korcsoportjában arany oklevéles lett, a Tengelice gyermekkórus pedig ezüst oklevéllel térhetett haza. A többi fellépőnek sem lehetett oka a szomorkodásra, ugyanis a mintegy 100 fellépő között 86 díjat osztottak ki.

Fehér Dorottya
Fotó: Dávid Csilla

Bemelegítés az Újvidéki Rádió M-stúdiójának előcsarnokában

A KerekEmese vetélkedő döntőjébe jutott a Hunyadi

Április 29-én Ópusztaszeren versengnek a csantavéri iskola diákjai

A csantavéri Hunyadi János Általános Iskola 5. osztályos tanulói beneveztek az ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékpark KerekEmese elnevezésű történelmi, néprajzi, természetismereti levelezős vetélkedősorozatára. **Német Dominik, Vékony Dominik, Huszár Andor és Leonov Vörös Máté** tanulókat **Leonov Vörös Adriana** matematika-fizika szakos tanárnő segítette a felkészülésben.

Az egyes fordulókat rengeteg izgalmas, sokszor többnapos kutatómunkát igénylő feladatokat tartalmaztak, melyek megoldásához kitalálásra, összefogásra és nem kevés kreativitásra volt szükség. Az első fordulóban a csapatnak egy saját kivitelezésű huszártársolyt kellett készítenie. Tiszta fiúcsapat lévén ez a feladat nem csekély kihívást jelentett a HUNYADISOK számára. **Szedlár Barna Rózsa** képzőművészetet oktató tanárnő útmutatásainak és segítségének köszönhetően a tarsoly sikeresen

elkészült. A második forduló egyik feladatául Arany János: Fülemüle című versét kellett a tanulóknak színre vinniük. Hálásak vagyunk **Kecsenovics Szabó Dóra és Lengyel Andrea** magyartanárnőknek, akik hasznos ötletekkel, tanácsokkal láttak el bennünket a színdarab elkészítése és eljátszása során. Az utolsó forduló kreatív feladatául egy, a háztartásban is használatos, kékfestőtechnikával készült darabot kellett megalkotni. A csapat lelkesen fogott hozzá ennek a feladatnak a végrehajtásához is, az eredmény ömagaért beszél, hiszen április 5-én értesítést kaptunk, hogy a HUNYADISOK csapatot a szervezők nagy szeretettel várják április 29-én, a döntő napján.

Az összes csapattag számára felemelő érzés, hogy vajdasági csapatként elsőként bejutottunk egy magyarországi verseny döntőjébe. Izgatottan várjuk a napot, amikor Ópusztaszerre utazhatunk, hogy személyesen is megcsodáljuk az

emlékparkot és a döntőben összemérjük tudásunkat a többi csapattal. Még egyszer köszönet mindenkinnek, aki támogatott, biztatott, segített bennünket a feladatok megoldása során.

Arra szeretnénk ösztönözni minden tanulót – és nem csak a hunyadisokat –, hogy bátran nevezzen be a magyarságtudatot erősítő versenyekre, vetélkedőkre, mert ezek segítségével csak gazdagodni lehet lélekben is, tudásban is.

Leonov Vörös Máté, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Húsvét Ludason

A palicsei Miroslav Antić iskola tanulói az óvodásokkal együtt ellátogattak a ludasi Furioso Lovascentrumba, ahol megnézték a húsvéti tojáskiállítást. Az ünnepi hangulatot növelte, hogy a ludasi iskolába ellátogatott Török István festőművész és az ABC&T nevű képzőművészeti szakkör néhány tagja. Török művész úr kézműves délelőttöt tartott az iskolásoknak. A foglalkozás témája a négy évszak ábrázolása volt, amit egy fa változásán keresztül szemléltetett.

Kishegyesiek a körzeti magyar nyelvi versenyen

Áprilisban a szabadkai Széchenyi István Általános Iskolában tartották meg a körzeti magyar nyelvi és nyelvhelyességi versenyt. Gál József (7. c) 2. helyezést, Kanyó Natália (6. b) pedig 3. helyezést ért el. Ők továbbjutottak a május 27-én tartandó köztársasági versenyre. Szép teljesítményt nyújtottak a versenyen Bácsi Virág (5. c), Takács Zsannett (6. b), Popovics Sára (7. b) és Kallauz Katarina (7. c) is. A diákok felkészítői Lestár Anikó és Molnár Márta voltak – írják az Ady Endre Kísérleti Általános Iskola diákjai.

Tehetségkutató a Majsai úti iskolában

Tehetségkutató versenyt szerveztek a szabadkai Majsai Úti Általános Iskolában. A rendezvényt idén szervezték meg először. A gyerekek nagy érdeklődést mutattak az esemény iránt, így minden bizonnyal jövőre is megrendezik a vetélkedőt – adta hírül a sajtó. Öt kategóriában nevezhetett be minden csoport: tánc, ének, sport, versmondás és egyéb. Utóbbiban bővízsedhetnek, vagy Rubik-kockát is kirakhattak a diákok. A zsűri tárgyilagosan próbálta értékelni a látottakat. A legfontosabb szempont az volt, hogy érdekesek legyenek és szórakoztassanak. A megmérettetésen két csoportban versengtek a diákok, külön az alsósok és külön a felsősök. A legjobbak oklevélben részesültek, vigaszdíjként kisebb édességsomagokat nyerhettek a vállalkozó kedvű versenyzők.

Gravitáció

A gravitáció teszi lehetővé, hogy összes színes levelek takarják be a világot.
Hogy egy színpadon szabadon táncoljak.
Hogy a könnyeim ne az égbe hulljanak.

A gravitáció teszi lehetővé, ha hullócsillagot látok, kívánhassak.
Ha verni akarnak, hát arca essek.
Amikor ugrani akarok, zuhanjak,
És a galamb, amikor csak akar, repülhessen.

Repülni...
Sajnos a gravitáció törvényeit nem lehet megszegni.
Pedig néha csak úgy elszállnék,
Mindent itt hagynék...

Végre eltűnnék a hazug emberek közül.
Mint ahogy a madár felrepül.
Oda fel a felhőkhöz,
A bús szellőhöz.
Leugranék egy magas szírtől,
S bolondot csinálva a világból csak emelkednék!
Emelkednék! Emelkednék!
Nem is hallanák már híreimet,
Végre nem süllyednék...
egyre mélyebbre, és mélyebbre...
Csak emelkednék!

Berkes Emma, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Elektronikus levél

Nekem az elektronikus levél jobban tetszik, mint a hagyományos.

Az elektronikus levelet gyorsabban el lehet küldeni, mint a hagyományosat. Ha valamit elírunk, akkor azt könnyebben ki lehet törölni. Nem kell fáradoznunk a kézírásunkkal, hogy szépen írjuk-e le a levelet, és hogy el tudja-e vajon olvasni a címzett.

Manapság vannak olyan oldalak, ahol még videót is lehet küldeni. De az informatikus levél még jobban korszerűsödött face kamerás beszélgetésé, ami azt jelenti, hogy szó szerint a komputeren keresztül beszélgetünk, és nemcsak a másinak a hangját halljuk, hanem az arcát is látjuk. Ezt tehát a face kamera, magyarul arckamera segítségével lehet megvalósítani, azonban ezt a készüléket sajnos meg kell venni.

A computeres levélnek van egy hátránya is, mégpedig az, hogy vannak olyan oldalak, amelyekre bárki föltehet bármilyen írást, legyen szó akár káromkodásról, szidásról. Ilyen hely pl. a Facebook, amit a mi osztályfőnökünk kifejezetten ellenez, és még ma is azt javasolja, hogy ne használjuk.

A régi levél is tetszik nekem, mert anya mesélte nekem, hogy kislány korában milyen jókat levelezett a barátjával, tudniillik anya a mamámmal lakott, ami egy nagyon szép hely.

Én mégis az elektronikus levélnél maradok, mert az mégis gyorsabb és korszerűbb.

Oszvár Gergely, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Riport a nagymamámmal

Egyik vasárnap délelőtt meglátogattam a nagymamámat, és az iskolás éveiről kérdeztem.

- Mama, te mikor kezdtél iskolába járni? - hangzott a kérdés.
- Már olyan régen volt, hogy el is felejtettem! Azt hiszem, 1962-ben indultam első osztályba - felelte bizonytalanul.
- Az tényleg régen volt! Hány osztályt jártál? - érdeklődtem.
- Nyolc osztályt fejeztem, de nem egy épületben. Akkoriban több iskola volt a faluban.
- Te melyikben tanultál? - kérdeztem.
- Kisfiam, az első osztályt a Kovacsics iskolában jártam, a második osztályt pedig a Boza iskolában. Harmadik és negyedik osztályban ismét a Kovacsics iskolában tanultam. Az ötödiket és a hatodikot a Facsar iskolában végeztem el. Mire hetedik osztályos lettem, felépült az új iskola, ahová most te is jársz, így a hetediket és a nyolcadikat már ott jártam.
- Melyik iskolában volt tornaterem? - kíváncsiskodtam.
- Egyikben sem. A tornaterem külön épületben volt, Lóbarának hívták.

Ekkor bejött nagypám a szobába, hozott egy pakli kártyát, és játszani kezdtünk, miközben halkán megjegyezte: „Az új tornaterem építésében már én is részt vettem. Ott láttam meg először a nagymamádat...”

Lak Ádám, 7. osztály, Id. Kovács Gyula iskola, Bácskossuthfalva

Naplóbejegyzés

Közel egy hete kezdődött el a tanítás, és rögtön ránk zúdult egy halom teendő meg tanulnivaló.

Ez a hetünk viszonylag zűrös volt, bár nagyon jól éreztem magam, különösen az irodalomórákon, hiszen egy olyan személlyel foglalkoztunk, akinek az élete mindig is érdekelt.

Ez a személy pedig nem más, mint Anne Frank. Nagyon kíváncsi lettem, amikor a tanárnő említette, hogy róla tanulunk. Olvastunk részleteket a személyes naplójából, hosszasan beszélgettünk életéről és családjáról. Az óra alatt vegyes érzelmek kavargtak bennem. Egyszerre éreztem dühöt és csalódást. El sem tudtam képzelni, milyen szörnyű lehetett az, hogy huszonöt hónapig bujkálnia kellett valakinek egy lakásban, és nem láthatta és tudhatta, mi minden történik a nagyvilágban, csak azért, mert más nemzetiségű és vallású. Nem tudom elképzelni, milyen lehet az, amikor belőknek egy rakás szerencsétlen emberrel teli vonatba, mint egy állatot, és koncentrációs táborba hurcolnak. Ha lenne egy időgépem, biztosan nem mennék vissza a második világháborús időkre, mert nem szívesen szeretnék szemtanúja lenni a brutális jeleneteknek. Az órán megtekintettük a Frank család amszterdami búvóhelyét (ma már múzeum). A képeket nézegetve azon gondolkodtam, milyen lenne, ha egyszer eljutnék Hollandiába és megtekinthetném az emlékházat, azt a környéket, ahol Anne élt.

Egyszer mindenképp el szeretném olvasni Anne Frank naplóját, mert a részlet, amivel foglalkoztunk, felcsigázta az érdeklődésem.

Pataki Tifani, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

A legjobb barátom

A legjobb barátom Ürményi Árpád, osztálytársak vagyunk. Közel hét éve ismerjük egymást.

Szeret viccelődni, focizni. Kedves és segítőkész, mindig ott van, ha kell. Elég jó tanuló, és viszonylag jó sportoló is. Viszont van egy rossz tulajdonsága, kicsit lusta. Ez a mi osztályunkban elég gyakori, ezért ő sem lóg ki a sorból. Szinte mindig a suliban készíti el a házi feladatát, de ezzel sem különbözik a többiekétől. Még egy rossz tulajdonsága, hogy folyton panaszkodik, mert nem kap elég játékidőt az edzőtől. Mivel mind a ketten kézilabdázunk, néha sajnálkozva nézem őt, de meg kell értenie, hogy nem játszhat egyszerre mindenki. A barátságunk ellenére is egyetérték az edzővel, hogy nem igazán érdemli meg a játékkerceket.

Kinézetre nem a legszebb fiú a világon, de tűrhető. Rövidre vágott fekete hajat hord. Barna szemű, kissé alacsony termetű. Van rajta egy kis pluszsúly, ezen nagyon minimális kövérséget értek. Nem igazán látszik meg rajta, hogy kövérebb az átlagnál.

Nagyon sok időt töltök vele a sportszarnokban és a suliban egyaránt. Jól ismerem, ezért tudom, hogy mikor van rosszkedve, de olyankor is igyekszem megvigasztalni, bár erre tényleg ritkán van szükség. Árpi nagyon természet-szerető, imádja az állatokat, madarakat, rovarokat stb.

Ő egy igazi jó barát, és jó gyerek. Nagyon örülök, hogy hozzá hasonló barátaim vannak, és örülök, hogy megismerhettem.

Pintér Balázs, 7. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Félelmetes sárkány

Jónás Viola, 4. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Álomiskolába jártam

Egyik este szép álmot álmodtam.

Álmomban mentem, mentem, menedgeltem. Megláttam egy úrhajót. Beszálltam az úrhajóba. Az úrhajó elszállt egy másik bolygóra. Amikor megérkeztem, meglepődtem, hogy milyen csodálatos bolygó. Megláttam egy iskolát, a falai kekszéből, az ajtók almákból, a padok banánból, a székek pedig csokiból voltak. Bementem az iskolába és mindent megettem. Nagyon finom volt. Csokis lett a szám meg a kezem.

Hirtelen csörgött az óra. Felébredtem, szomorú voltam, hogy nem folytatódott az álmom.

**Figura Gábrriel, 3. osztály,
József Attila iskola, Újvidék**

Édesanyám

*Az én anyám haja őszül
A hajfestéknek nagyon örül.
Rákeni a hajára,
s eltűnik egy órára.
Mikor előjön a fürdőből,
haja éjsötétben tündököl.
A tükör előtt vizsgálja,
vajon minden szálát befogta?
Hosszú vizsgálat után
Arcán boldog mosoly fut át.
Szeme az örömtől fényes,
mert a hajára ő nagyon kényes!
Vidáman csak annyit mond,
az őszülés már nem is gond!*

**László Adrián, 5. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Hírek és álhírek

Elnökválasztás (hír)

Trump nyerte az amerikai elnökválasztást, emiatt az amerikaiak fel vannak háborodva. Nem tetszik nekik, hogy ő az elnök, mivel korábban média-személyiség volt, rendszeresen cinikus, harsány, sértő megnyilvánulásokat produkált, és ezt az elnökjelölti kampányban is folytatta. Ezért esélytelennek tűnt.

Karambol (álhír)

Tegnap óriási karambol volt. A mókus ittasan vezetett, nem tudta irányítani a járművet, ezért elütötte a 80 éves nagynénjét. Rögtön kórházba szállították. Még nem tudni semmit. Valószínűleg életben van. A mókus 1 év letöltendő börtönbüntetést kapott.

**Ilyés Máté, 8. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Bors néni és a bors
Kávai Renáta, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Horgászvers

*Hajnalok hajnalán, amikor a város igaz álmát alussza,
a horgász útra kel, hogy a halát kifogja.
Fogja halászbóját, csalival teli dobozát,
megy-menedgél, míg vízparthoz nem ér...
Ott vígan helyet foglal,
s türelmesen lesi a tollat,
várja, hogy fogjon legalább egy halat.*

*Nagy az öröm, ha nagy a fogás,
a szomszéd halász irigykedve nézi az óriást.
Kedvenceim között a kárász, a harcsa,
ebből lesz az ízletes vacsora.*

**Varnyú György, 8. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Óbecse**

Kém voltam a török táborban

Minden akkor kezdődött, amikor elhatároztam, hogy segítek Gergőéknek az egész akcióban. Hétfői nap volt, amikor leültünk megbeszélni a dolgokat.

– Minden harcosunk megvan a várvédésre, ámde egy kémre is szükségünk lesz! – Bornemiszsa felsóhajtott, de folytatta. – Ki vállalná el?

Hosszas gondolkodás után jelentkeztem.

– Majd én elvállalom! Viszont egy arab név kellene nekem, hogy ne bukjak le!

– Rendben, szerintem a tökéletes név számodra Máisah Lateefa lenne – jelentette ki Éva, aki már megtanított törökül. Szóval a kommunikációval nem lesz gond.

– Szerintem nemsokára indulok, úgyhogy hozzátok a lovamat! – kiabáltam egy segédre.

Elköszöntem mindenkitől, de előtte még megkaptam a „Ne halj meg!” utasítást. Lassan odaértem a török táborhoz és bementem volna, ha nem állja az utamat két nagy turbános melák.

– Honnan jöttél? Ki vagy te? Mit akarsz itt? – a kérdéseik csak úgy záporoztak a szájukból.

– Először is a nevem Máisah Lateefa, elhagytam a magyarokat, mivel ők semmibe vettek engem, és szeretnék Jumurdzsák jobbkeze lenni!

Ó, ha tudnák, hogy ez mind hazugság!

Beengedtek azzal, hogy Jumurdzsák látni akar.

– Áh, szóval te szeretnél a jobbkezem lenni? – jééé, ez de okos!

– Igen, mivel nagyon tisztetem magát, és szerintem mindenkinek egy ilyen vezér kellene – meghajoltam előtte ezzel kifejezve mély „tiszteltem”.

– Rendben van, de ha megpróbálsz ellenem fordulni, a büntetésed halál – kegyetlenül nézett rám, ezért én csak bólintottam egyet.

Teltek a napok, közeledett a nagy összecsapás, én pedig egyre több infót tudtam meg a tervről. Amit megtudtam, már épp elég volt. Elhatároztam, hogy fokozom kicsit a hangulatot, így néhány sátorban bombát helyeztem el. A tervem az volt, hogy amint kilépek, robbannak a cuccok.

Eljött a pillanat, úgyhogy gyorsan felugrottam a lovamra, és amint a kijáratot elhagytam, robbantak a dolgok. Olyan gyorsan vágattam, ahogy csak tudtam, hogy odaérjek Bornemisszáékhoz, másrészt pedig, mert Gyomorzák észrevette, hogy én voltam a tettes.

Felrohantam a várba, hogy tudassam Dobóval és Gergőékkel, mit is akar a török.

– Na, mit tudtál meg?

– A lényeg, hogy alulról akartak bejutni a várba, el akarják vinni Jancsikát, hogy Gergő és Éva a fiúk keresésével legyenek elfoglalva, viszont keresztülhúztam pár számítást, ugyanis robbantottam egy pár sátorban – mondtam el mindent egy szuszra.

– Merci, itt a te munkád véget ért, köszönünk mindent! – Dobóék elismerően bólintottak.

Büszke voltam magamra, mivel másnap az én infóim segítettek megnyerni a csatát.

**Madjar Mercédesz, 7. osztály,
Kókai Imre iskola, Temerin**

CSILLAGÁSZAT

Hogyan nézheted meg és töltheted le a NASA legszebb felvételeit?

Több ezer különleges NASA-fotót csodálhatsz meg, és bármelyiket le is töltheted az alábbi ingyenes, windowsos app jóvoltából.

A NASA képgalériájából, több mint ötezer csodálatos felvételtől válogathat, aki letölti a NASA Picture Galleries nevű ingyenes, Windows 10-es appot. Nemcsak a Földünkről láthatunk „külső szemmel” felvételeket, hanem a Föld körül keringő bolygókról, a Nemzetközi Űrállomásról, sőt a Hubble Teleszkóp szemével is nézelődhetünk. 11 különböző galéria van az appban, és már a nevük is mutatja, milyen képeket tartalmaznak.

Az alkalmazás képernyője két részre van osztva, ha választottunk galériát, akkor balra a kis nézőképeket láthatjuk, és ha valamelyikre rákattintunk, az azonnal nagyban jelenik meg jobb oldalon. A jobb szélén további opciókat érhetünk el, például letölthetjük a képet jpg formátumban, megoszthatjuk a népszerű közösségi oldalakon, belenagyíthatunk, ha valamelyik részletére kíváncsiak lennénk, és egyetlen kattintással háttérképünké választhatjuk a szóban forgó fotót. (hvg.hu)

SZÁMÍTÓGÉP

Naponta 9000 új androidos vírus bukkan fel

Robbanásszerűen terjednek az Android operációs rendszerre írt kártékony programok.

A G DATA kiberbiztonsági cég tavaly 3,2 millió új androidos kártévőt vett nyilvántartásba, ami 40 százalékos növekedést jelent az előző évhez képest. Az új vírusok megjelenésének üteme szédületes: míg 2011-ben csupán négyezer kártékony kódot fedeztek fel a biztonsági cégek, 2013-ra már milliós nagyságrendről beszéltek.

A növekedés hátterében az Android népszerűsége áll, ami most olyan erős, hogy napjainkban az internetezőket vizsgáló mérés alapján már nem a Windows a világ legnépszerűbb operációs rendszere.

Jelenleg naponta kilencezer új androidos kártévő jelenik meg, aminek kapcsán a G DATA arra figyelmeztet, hogy érdemes az androidos telefonokra vírusvédelmet telepíteni, a vállalatok esetében pedig vírusvédelmet is tartalmazó mobilkészíték-menedzsment szoftvert bevezetni. (hvg.hu)

TUDOD-E?

Szent-Györgyi emléke Szegeden

Tudjátok-e, miért kap megkülönböztetett figyelmet a hozzánk közel eső Szegeden Szent-Györgyi Albert (1893–1986) biokémikus, az egyetlen olyan magyar tudós, aki Magyarországon végzett kutatásával érdemelte ki a Nobel-díjat?

A válasz nem nehéz: pont ebben a városban élt és alkotott a világhírű tudós, aki 85 évvel ezelőtt, 1932-ben a szegedi paradicsompaprikából kivont hexuronsavat azonosította a C-vitaminnal, vagyis felfedezte a C-vitamint. Az élettani-orvosi Nobel-díjat öt évvel később, éppen nyolcvan esztendeje, 1937-ben nyerte el „a biológiai égfolyamatok, különösképpen a C-vitamin és a fumsavkatalízis szerepének terén tett felfedezéseirért”. Mint

Az emlékszoba

mondtuk, máig ő az egyetlen magyar tudós, aki a világ legismertebb tudományos kitüntetését Magyarországon kifejtett tevékenységével érdemelte ki. Tudni kell, kutatásait Cambridge-ben és Groeningenben kezdte, de a szegedi egyetem Orvosvegytani Intézetének vezetőjeként folytatta.

Emlékére a szecessziós stílusban épült szegedi Márer-házban, az Orvostudományi Kar Dékáni Hivatalában berendeztek egy szobát, mely bemutatja a kiváló tudós életútját: elismerései, plakettjei mellett rektori talárját és néhány személyes használati tárgyát is. Ha Szegeden jártok, előzetes bejelentkezés után a Tisza Lajos körút 109-ben megtekinthetitek ezt az emlékszobát.

A Dugonics-téren járva is találkozhattok Szent-Györgyi emlékével. 2013-ban itt állították fel Bíró Lajos szobrászművész alkotását, a Nobel-díjas tudós első magyarországi köztéri szobrát. A szobor 190 cm magas, és olyan, mintha a professzor az egyetem lépcsőjére kísértélva rágyújtott volna a pipájára.

Szent-Györgyi Albert szobra

A trogonféléket gyakran nevezik a világ legszebb madarainak. Bár az idetartozó összes faj egyedei nagyon hasonlítanak egymáshoz, minden típusnak saját színe, mintázata és szokásai vannak. A trogonfélék a madarak osztályán belül a trogonalakúak rendjének egyetlen családjá, mintegy nyolcvan fajjal. Gyönyörű madarak, melyek a világ számos helyén meg-

találhatóak. Trópusi és szubtrópusi erdőkben, valamint nyílt területeken élnek. Bár léteznek afrikai és ázsiai fajok, a legtöbb faj Közép- és Dél-Amerika trópusain él. Azok a madárfajok, melyek a trogonfélék családjába tartoznak, biológiailag nagyon hasonlóak. Mindegyikük-

A világ legszebb madarai

re igaz, hogy jobban támaszkodik a szárnyaira, mint a többi madár. Repülés közben táplálkoznak, leginkább héjatlan gyümölcsökkel, rovarokkal és más apró élőlényekkel. Számos faj esetében élőhelyük-

ket az évtrendjük határozza meg, mely néha igen monoton lehet. Van olyan faj, mely főként rovarokkal táplálkozik, míg mások apró gyümölcsfélével, például bizonyos bogyókkal. A trogonok lábai kicsik és gyengék, és a legalapvetőbb mozdulatokhoz is a szárnyaikat használják. A hímek feltűnőbbek és színesebbek, mint a tojók. A trogonok üregekben, faodvakban fészkelnek. A tojó 2-4 tojást rak le, és majdnem minden fajnál a hím segíti a tojót a költésben, és a fiókák gondozásában. A legtöbb trogonfajta Közép- és Dél-Amerikában található, Mexikótól Argentínáig, és a Karib-szigetek némelyikén, de két fajta az Amerikai Egyesült Államok délnyugati részén él. Csak három trogonfajta él Afrikában: a Narina trogon, a csikosfarkú trogon és a szalagosfarkú trogon. Az ázsiai fajok közül a vörösfejű trogon a legerjedtebb.

Elegáns trogon

Szumátrai trogon

Ázsiai vörösfejű trogon

A labrador retriever a világ minden területén óriási népszerűségnek örvend. Mindez természetesen nem véletlen: a labrador remek testi adottságainak, valamint jellemének köszönhetően az élet számos területén kiválóan alkalmazható, emellett pedig nem utolsósorban házi kedvencnek is ideális. A fajta egyik fontos jellemzője, hogy hihetetlen módon szereti a vizet. Emiatt sokáig tartotta magát az az igen elképesztően hangzó legenda, hogy valójában az újfundlandi és a vidra keresztezéséből származik. Persze, mint a legtöbb legendának, valóságalapja ennek is van: a labrador őseit új-fundlandi halászok hozták magukkal a 19. század első felében Angliába, ahol aztán hosszan tartó tenyésztőmunkával a világ egyik legkiválóbb vadász-ebét faragták belőle. Egyik legfontosabb tulajdonsága az a veleszületett készség, hogy fogása olyan óvatos, hogy akár még egy tojást is képes anélkül megfogni a szájával, hogy eltörné.

KEDVENCÜNK

A labrador

Sőt, nemcsak megfogni, de szállítani is ugyanilyen óvatosan tudja a legapróbb dolgokat. Mindennek pedig rendkívül fontos szerepe volt a vadászok számára, hiszen úgy tudta a legkülönbözőbb apróvadakat elhozni vízből vagy mezőről egyaránt, hogy egyetlen sebet sem ejtett rajtuk. Kevesen tudják, de eredeti színe a fekete, mára azonban igen elterjedt a sárgás és a krémszínű fajta is. Könnyedén tartható fajta, így házi kedvencnek

is ideális, ám azért hetente legalább egyszer neki is kijár egy igen alapos, kiadós séta. Gyermekkel igen könnyedén barátkozik, sőt, még fiúknak és farkának ráncigálását is eltűri. Arról nem is beszélve, hogy mivel megtanulta, hogy erős álkapcsát óvatosan használja, így szinte kizárt, hogy kárt tegyen játszópajtásaiban. Szintén ebből adódóan azonban házőrző feladatokra kevésbé alkalmas. Hízásra hajlamos fajta, így körültekintően kell etetni.

Pusztul a Nagy-korallzátony

Soha nem látott mértékű korallfehéredés sújtja a Smár amúgy is legyengült ausztrál Nagy-korallzátony északi és középső harmadát – derült ki a legújabb vizsgálatokból. Az immár második éve pusztító korallfehéredés a zátony 1500 kilométeres szakaszát érinti.

A korallfehéredés a beteg korallzátonyok jellegzetes tünete. Amikor a tengervíz túlságosan felmelegszik, a korallokban élő, azok színét adó algák kilökődnek és csak a fehéres színű mészváz marad utánuk. Ha a folyamat hosszan tart, a korallok elpusztulnak, ami súlyos csapást jelent az élőhelyként és táplálékként a korallokra támaszkodó halakra és rajtuk keresztül az emberekre is.

A Nagy-korallzátony 700 kilométeres északi harmadán a virágállatok 67 százaléka elpusztult a tavalyi fehéredés során. A mostani fehéredés pontos kiterjedéséről csak a vízben végzett vizsgálatok után tudnak majd részletes adatokkal szolgálni a kutatók. (MTI)

Mindnyájan ismeritek a gólyahírvirágot. Korán tavasszal, a gólya érkezése idején tele van vele a rét, vízszel, patakpart, aranylik tőle nagy határ mező. Mintha csak mesebeli tündérek csillogtatnák aranyhajukat a tavaszi napsugárban.

Ilyenkor már rég elhordta a szél a gólyahírvirág aranyszirmait. Csak fényes, haragoszöld nagy levelei hintázzák magukat a déleesti fuvalomban. Mintha csak mesebeli tündérek terítgetnék, lobogtatnák zöld bársonyköntösüket. Nem is rosszul gondoljátok, hogyha annak gondoljátok. Aranyszirma a gólyahírvirágnak aranyhaj volt valaha, zöld bársonyköntös a zöld bársonylevele, hét határba híres világszép lány maga.

Öreg vízimolnár volt az édesapja a világszép lánynak, ott zúgott a malma csacsogó patakon, oda járt fél ország búzaöröltetni, világszép leányon szemét legeltetni.

Hiszen szép volt a lány, hétszerte szebb a hajnali csillagnál, mikor legszebben tündöklük, de a kevélysége még hetvenhétszerte nagyobb volt, mint a szépsége. Patakmalomnak tiszta kis szobája, tiszta kis szobának hófehér fala, hófehér falon kicsi kristálytükör: egyre abban nézegette magát a vízimolnár lánya.

– Hej, lányom, lányom – zúgolódott az öreg molnár –, csúf dolog az a nagy tükrösködés! Varrás a kezedbe, söprút a markodba! Szaladj a konyhára, nézz a malomba! Jaj, de nagy öröme telnék benned a te öreg édesapádnak, ha neked meg a dologban telnék örömed!

Vállat vont a világszép lány, mosolygott az ajka, mint a kettéhasadt rózsabimbó. Nem arra termett ő, hogy a dolognak törje a fokát, csak tovább is a tükörbe nézegetett.

A vízimolnár lánya

– Tükör, van-e nálam szebb?

Egyszer aztán kapta magát az öreg molnár, úgy vágta a malomkőhöz a kristálytüköröt, hogy egyszeriben lángliszt lett belőle.

– No, édes lányom, most kérdezd már a tüköröt, hogy van-e nálad szebb!

Vállat vont a világszép lány, mosolygott, mint a hasadó hajnal, s odaállt a rozsmaringos ablakhoz. Szegény rozsmaringok csak úgy éledtek a látásától, bezzeg ő meg se látta a rozsmaringokat. Magamagát bámulgatta ablaküveg tükrében.

– Ablak, van-e nálam szebb?

Megharagudott az öreg molnár, kitérte az ablakot, s odaakasztott helyette egy goromba liszteszákot.

– No, édes lányom, ettől kérdezd meg, van-e nálad szebb!

Könny öntözte a vízimolnár világszép lányának patyolat orcáját, mint mikor liliomról pereg a harmat. Nagy kétségbeesésében beletekintett a patak tükrébe, s egyszerre ragyogó lett az orcája, mint a déli nap. Nincs ehhez fogható tükör a világon. Vize mint a kristály, visszanevet rája, s ha kérdést tesz hozzá, visszafelel rája.

– Patak, van-e nálam szebb?

– Nincsen, nincsen – cseregi, csobogja a csacska patakocska.

A vízimolnár lánya el se ment többet a patakparttól, még a csillagok sugaránál is magát nézegette ezüsttükörében. Búsult az öreg molnár, búsult, de mit tehetett róla szegény feje? Csacsogó patakot ki nem száríthatta, folyását másfelé nem fordíthatta, hiszen az forgatta a malomkereket, hisz abból kereste a kalácskenyeret.

Az öreg vízimolnárnak egyszer dolga akadt a városban. Rábízta a malmot világszép lányára, aki akkor is ott ült a patakparton zöld bársonyruhában, aranyhaját bontogatva a patak tükreben.

– Lányom, édes lányom, majoránaszálam: beszaladok egy kicsit a városba. Vigyázz addig a malomra, árad a patak, gondod legyen a zsilipre.

– Úgy lesz, apám, úgy lesz – mosolygott a világszép lány, s nem győzte nézni a patakból visszamosolygó képét.

– Patak, van-e nálam szebb?

Ez egyszer nem volt felelgető kedviben a patak. Habzott, tajtékzott, hullámai megdagadtak, átszakították a zsilipet, s úgy elragadták magukkal a malmot, hogy az meg se állt, míg szét nem morzsolódott valami alattomos szirten.

Híre-nyoma se volt a patakmalomnak, mire hazaérkezett az öreg, koldusbotra jutott molnár. Világszép lánya akkor is ott ült a parton, aranyhaját lebegtette a szél.

– Patak, van-e nálam szebb?

Az öreg molnár szívét elfutotta a keserűség, ajkáról elszaladt az indulatos mondás:

– Hej, lányom, lányom, hát csak bámuld magad örökké a patak tükreben!

Zöld bársonyköntöse zöld bársony levélle, aranyhaja aranyszirmommá változott abban a percben a világszép molnárlánynak, ő maga gólyahírvirággá. S ha nap süt, ha eső esik, azóta is mindig magamagát bámulja a víz tükreben a vízimolnár lánya, gólyahír virága.

Molnár Ferenc

Diana Wynne Jones A vándorló palota

(részletek)

Lettie volt az, akit mindenki a legszébbnek mondott közülük. Fanny mindhárom lánnyal ugyanolyan kedvesen bánt, és a legkevésbé sem kedvezett Marthának.

Mr. Hatter büszke volt lányaira, és a város legjobb iskolájába járatta őket. Sophie volt a legszorgalmasabb közülük. Rengeteget olvasott, és elég hamar ráébredt, hogy elsőszülöttként vajmi kevés esélye van egy érdekesebb jövőre. Bár ez csalódással töltötte el, az valamelyest mégis boldoggá tette, hogy a húgairól gondoskodhatott, és hogy majd segíthet meglelni Martha szerencséjét, ha eljön az ideje. Mivel Fanny mindig a boltban serénykedett, Sophie volt az, aki vigyázott a két kisebbre, akik között mindennapos volt a hajhúzogató és sikoltozás. Lettie semmiképpen sem akart betörődni, hogy Sophie után ő kell legyen a második legszerencsétlenebb.

– Nem érted – csóválta meg a fiú a fejét. – Ez itt Calcifer, a tűzdémon. Nem hajlik meg senki előtt, senki sem főzhet rajta, kivéve Howlt.

Sophie hátrafordult, és a morgorván pislákoló démonra nézett.

– Nem hagyom, hogy kiharználjanak – jelentette ki Calcifer.

– Úgy érted – fordult vissza Sophie Michaelhez –, hogy ha Howl nincs itt, még egy csésze meleg teát sem ihatasz? – A fiú lesütött szemmel bólintott. – Akkor te vagy az, akit igazán kiharználnak! Add csak ide!

Azzal Sophie kicsavarta Michael kezéből a serpenyőt, fogta a szalonnát, majd egy csinos fakanállal és a tojásos kosárral együtt a tűzhelyhez vitte.

– Gyerünk, Calcifer – nógatta a tüzet. – Elég ebből a badarságból. Hajtsd meg a fejed!

– Nem kényszeríthetsz! – patogta a tűzdémon.

– Ó, dehogyisnem! – vágott vissza Sophie olyan hangsúllyal, ami gyakran a hűgait is megakasztotta civakodás közben. – Ha nem teszed meg, leöntelek vízzel. Vagy felkapom ezt a fogót, és elveszem az összes hasábot. – Közben komótosan térdre ereszkedett a tűzhely mellett, és az utolsó mondatokat már suttogta, hogy csak Calcifer hallja. – Vagy felbontom az alkunkat. Esetleg beszámolok róla Howlnak. Mit szólsz?

– Ó, a csudába! – csattant fel a démon. – Miért is engedted be, Michael?

Azzal sértődötten lehajtotta a fejét, hogy a fahasábon csak apró, göndör, zöld lángok táncoljanak.

– Köszönöm – bólintott Sophie, és gyorsan a tűzhelyre tette a serpenyőt, mielőtt Calcifer meggondolhatta volna magát.

– Remélem, odaég! – morgolódt a démon az edény alól.

Mikor a serpenyő már elég forró volt, Sophie szalonnát szelt bele. Hogy ne süsse a kezét, a szoknyájával fogta meg az edény nyelét. A szalonna vidáman sercegett, ezért Sophie nem hallotta, amikor kinyílt az ajtó.

– Csak semmi meggondolatlanság – szóló rá éppen Calciferre. – És ne morogj, amíg feltöröm a tojásokat!

– Ó, szia, Howl! – hallatszott Sophie háta mögül Michael tétova hangja. Erre viszont már Sophie is odafordult. Meglepetten bámulta az ajtón belépő fiatal férfit, és szinte hosszan elidőzött annak rikító, kék-ezüst kabátján.

*Kapj el hulló csillagot,
Ejts teherbe egy tőköt,
Súgd meg, hol a tűnt napok,
Vagy ki patkolt ördögöt,
Habléány hol zeng, s mi segítsen,
Hogy az irigység ne csípjen,
S hol kél
A szél,
Mely tisztos lelket segél.*

*Furcsa dolgokra vagy itt,
Vonz, ami nem látható?
Vágtasz tízezer napig,
Míg nem hull hajadra hó,
S elidőzve a csodáknál
Esküdj meg, hogy sose láttál
Oly szép
Nőt még,
Akiben lobog a hűség.*

tökéletes Howlnak is meg kell tanulnia, mi is az igazi szeretet. Persze, ehhez szívre is szükség lenne... Tudjuk azt is, hogy minden igazi mese a szeretetről is szól, meg a szerelemről (legalábbis egy picit). De nem kell félni, a sok kaland és mágia mellé egy nagy adag humort is kapunk a regényben. És hogy ne csak olvass: a könyvből készült lélegzetelállító japán rajzfilmet is mindenképpen látnod kell! Végezetül Howl szavaival zárom eheti ajánlomat és kívánok jó olvasást nektek: „Javasolom, hogy éljünk együtt, boldogan, amíg meg nem halunk.”

Herédi Károly

Varázsmese felsőfokon

Ingaryban a mindennapok természetes velejárója a bűbájosság, bármikor elátkozhat a Puszták Boszorkánya vagy egy madárijesztő szegődhet társadul utadon. Arról nem is beszélve, hogy akármikor elrabolhatja a szíved a vándorló palota ura, Howl varázsló (legalábbis az a szóbeszéd járja). A vándorló palota című angol meseregény jóval a Harry Potter előtt íródott. Diana Wynne Jones története bizonyára hatással volt J.K. Rowlingra is. Ha más módon nem, a világepítkezésben biztosan. Olyan különleges

szabályok és erők által működő, egységes világ ez, amelyben az olvasók valóságának is megvan a maga helye. És amelyben nagyon egyszerű, ám logikus magyarázatát kapjuk annak, hogy miért nem áll mindenki mágusnak egy ilyen, a varázslattól túlcserdülő világban, mint amelyben a regény játszódik.

Minden igazi mese helykeresés. A vándorló palota szereplői is keresik helyüket, önmagukat. Sophienak éppúgy rá kell lelnie önmagára, és felismernie saját erejét, mint ahogyan a korántsem

A déli harangszó teljes(?) története

Anándorfehérvári ostrom döntő ütközetére – és Dugovics Titusz állítólagos hőstettére is – 1456. július 22-én került sor. A helyzet súlyos volt, a törökök ezen a napon már a belső várat is tűz alá vették. A kereszties seregek azonban – élükön Kapisztrán Jánossal – hátba támadták az ostromlókat. Hunyadi János pedig kitört a várból, megszerezte a törökök több ágyúját, és visszavonulásra kényszerítette a szultán túlerőben lévő hadait. Fényes magyar győzelem volt ez! Hírére a pápa elrendelte, hogy a keresztény világban ezután minden délben konduljanak meg a harangok.

Nos, a történet ennél egy kicsit bonyolultabb. III. Callixtus pápa ugyanis már a nándorfehérvári győzelem előtt egy hónappal kiadta azt a rendeletét, melyben előírta, hogy délután három és hat óra között harangozzanak Európa minden templomában. Mégpedig azért, hogy a harangszóval is felhívják a keresztény emberek figyelmét: imádkozzanak a török ellen küzdő kereszties hadak sikeréért. A hírek – és ezzel együtt a pápai rendeletek is – azonban lassan terjedtek abban az időben. A Rómából érkező előírást is csak a nándorfehérvári győzelem után hirdették ki Magyarországon és szinte egész Európában. A köztudatba így az épült be,

hogy a déli harangszó a nándorfehérvári diadal emlékének szól.

És most jön az igazi csavar, ugyanis aki ezt állítja, tulajdonképpen annak is igaza van! A győzelem híre ugyanis a pápát sem hagyta hidegen, és módosított a rendeletén, mégpedig úgy, hogy a harangszó alatt elhangzó imák ezután a hálaadás imái is legyenek. Ezzel tehát a pápa maga teremtett kapcsolatot a győzelem és a korábban hozott rendelete között.

Egy kérdés azonban még mindig maradt: ha a pápa délutáni harangozást rendelt el, hogyan lett belőle mégis déli harangszó? A helyzet az, hogy a déli harangszó – Jézus szenvedéseire emlékeztetve – már korábban is szokásban volt, de csak pénteki napon! Egy későbbi pápa, VI. Sándor 1500-ban ezt a szokást összekapcsolta III. Callixtus pápa rendeletével. Minden napra elrendelte a déli harangozást. Így tehát végül a harangok minden délben mégiscsak a magyar történelem egyik legnagyobb diadalára és annak hőseire emlékeztetik az egész keresztény világot.

A Szent István harang Magyarország legnagyobb haranga, súlya majdnem 10 tonna

Tudtad?

Egész évben csak egyszer nem szólnak a harangok még délben sem, mégpedig a húsvét előtti nagycsütörtök estétől nagyszombatig. Úgy szokták mondani, hogy nagycsütörtökön a harangok elmennek Rómába. Elnémulásuk a Jézus megfeszítése miatti gyászt és elnémult tanítványai félelmét jelképezi. Ezen a három napon a harangok helyett kereplők szólnak a templomokban.

Nándorfehérvár

VAJDASÁGI KÉPZŐMŰVÉSZEK

Matuska Ferenc keramikus

1934. október 9-én született Temerinben. Fazekasinasként kezdte a pályáját, később különféle nagyüzemek kerámiarészlegeinek dolgozója, az újvidéki iparművészeti szakközépiskola oktatója, több ismert képzőművész szakmunkatársa, műveik kivitelezője. Kísérletezései során fokozatosan kialakította sajátos, a népi hagyományokból és a modern törekvésekből egyaránt merítő formanyelvét.

A TAKT kerámia csoportjának vezetőjeként sok fiatallal ismertette meg a művészeti ág alapfogásait. Támogatott minden új kezdeményezést, amely a TAKT ügyét előremozdította.

Számos alkalommal állította ki műveit, ugyancsak szépszájú szakmai elismerésben

részesült, ám valójában az igazi jutalom az volt a számára, ha értő környezetre talált, ha átadhatta tudását a fiataloknak.

Az igazságszolgáltatás, a törvényhozás és a bíróságok rövid története

Az emberben, mint gondolkodó lényben a legősibb idők óta kialakult az igazságerzet. Ezért az idők folyamán törvényeket hozott, igyekezett szabályokat bevezetni, előbb íratlan, majd írott formában, amelyekkel rendet teremtett társadalmában.

Igazságszolgáltatás létezett már a legrégebbi időkben. Az első lejegyzett, kőbe vésett törvények a babiloni uralkodótól, Hammurápitól származnak, az i.e. XVIII. századból. Ezek voltak az ún. „szemet szemért” törvények, amelyek szerint a bűnös általában olyan kárt szenvedett, amilyent ő okozott másoknak. A Római Birodalomban a plebejusok és a patriciusok harcának eredményeként létrejött a néprövid intézménye. Az ókori Kelet országaiiban rendszerint a despota uralkodók, az egyiptomi fáraók vagy perzsa királyok töltötték be a főbíró szerepét, pontosabban ők ítélték az igazságügyekben, ők döntöttek életről és halálról. A szabályok sokszor különböztek szabad ember és rabszolgára: más volt az eljárás és eltérő büntetésben részesültek ugyanolyan bűn elkövetése esetén.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának épülete Strasbourgan

A középkorban az egyházi intézmények ítélték, főleg a vallási ügyekben, mint amilyen az eretnek üldözése volt. A feudális társadalomban a főurak ítélték az alattvalóik felett. Az 1215-ben Angliában, Földnélküli János király idején kiadott Nagy Szabadságlevél (Magna Charta Libertatum) biztosította a rendi jogokat, és az angol alkotmányosság fontos fejezetét jelentette.

Magyarországon az első írott törvények István király idején jelentek meg, ezek egyben a magyar igazságszolgáltatás kezdetét jelentették. Újabb törvények születtek Szent László, majd Könyves Kálmán idején.

Az újkori abszolutista monarchiákban a királyoknak volt a döntő szerepe az igazságszolgáltatásban, mint minden másban. Angliában 1679-ben II. Károly király idején meghozták a Habeas Corpus, mely szerint senki sem ítéltető el vagy zárható börtönbe egy tisztességes per nélkül. Az emberi jogok fejlődésének egyik legfontosabb dokumentuma az Emberi és polgári jogok nyilatkozata, amelyet 1789. augusztus 26-án fogadott el az Alkotmányozó Nemzetgyűlés a francia polgári forradalom kitörésekor. Ez az irat kimondta hogy „minden ember szabadnak, és jogokban egyenlőnek születik és marad; a társadalmi különbségek csakis a közösség szempontjából való hasznoságon alapulnak”.

Az amerikai Legfelsőbb Bíróság

Az 1776. július 4-én meghozott amerikai Függetlenségi Nyilatkozat nemcsak az amerikaiak, hanem általában az emberiség számára nagy lépést jelentett. Az USA-ban a Legfelsőbb Bíróságot 1789-ben alapították Washingtonban, nemsokkal a független állam kikiáltása után. Első elnöke John Jay volt. A bíróság elnökét az amerikai elnök javaslatára a parlament nevezi ki.

A magyar jogtörténelem fontos fejezete volt az 1222-ben, II. András idején kiadott Aranybulla, amely elsősorban a nemesek, bárók jogait védte.

A szerb nép történetében az első írott szabálygyűjteménynek Szent Száva Zakonopravilo-ját tekintik (Nomokanon néven is ismert). A leghíresebb Dušan cár törvénykönyve a XIV. századból, amely, a kor szellemében, szörnyű büntetéseket írt elő a szabálysértőknek, beleértve testcsonkítást vagy a halálbüntetést is.

A magyar újkori igazságszolgáltatásban fő szerepe volt a Magyar Királyi Kúriának, amely 1723-tól 1949-ig létezett, majd a Legfelsőbb Bíróságnak 2012-ig, majd onnantól ismét a kúria vezeti az igazságügyeket.

A bíróságok kialakulása évszázadokon keresztül ment végbe. Önálló intézményekként jöttek létre, amelyek függetlenek a hatalomtól és politikailag semlegesek. A hatalom három részre, törvényhozó, végrehajtó és bírói hatalomra való felosztását már Rousseau idejében fejtegették a felvilágosulás hívei. A bíróságok biztosítják az alkotmányos rendet, az állampolgárok jogait, elítélik a bűncselekmények elkövetőit.

A nemzeti bíróságokat követően a XX. században megjelentek a nemzetközi bíróságok is. A második világháború után a háborús bűnösök felelősségére vonása végett először alapítottak ilyen jellegű nemzetközi bíróságokat. A híres nürnbergi perben húsz-egynéhány náci vezető – köztük Hermann Göring, Rudolf Hess, Joachim Von Ribbentrop – felett ítélték, de hasonló jellegű perek folytak Tokióban és másutt is.

A hágai Nemzetközi Bíróság az Egyesült Nemzetek Szervezetének legfelsőbb bírósága, 1945-ben alapították. Azt a feladatot kapta, hogy nemzetközi szinten szolgálja az igazságot.

Strasbourgan alapították az Emberi Jogok Európai Bíróságát 1950-ben. Ezt az Emberi Jogok Európai Egyezménye betartásának felügyeletére hozták létre.

Gyarmati Balázs történész

A nürnbergi per

A hágai Nemzetközi Bíróság

Bunyó, lövöldözés és száguldás

Az alábbiakban három akciófilmre figyelünk: annyira sikeresek lettek, hogy több folytatásuk is készült, de nem tudni, milyen irányt vesznek a továbbiakban

A feláldozhatók körüli bonyodalmak

A tervek szerint még idén megkezdődik A feláldozhatók, azaz a The Expendables negyedik részének forgatása, de a kezdetek nem jó irányt vettek. Előbb arról lehetett értesülni, hogy Sylvester Stallone kiszáll a folytatásból, ezek után pedig Arnold Schwarzenegger kijelentette, hogy márpedig ha nincs Sly, ő sem hajlandó szerepet vállalni a filmben. Arnold szerint Sly nélkül nincs Feláldozhatók, de nem csupán emiatt ózdkodik attól, hogy ismét megjelenjen a filmben. Elégedetlen karakterének fejlődésével is, és habár tetszett neki az első és a második rész, a harmadik esetében úgy gondolja, nem volt jól megírva a szerepe és nem is játszotta el jól. Szerinte nem tett hozzá semmi értékelhetőt, még ha mások nem is így vélekednek. A film első része egyébként 2010-ben jelent meg és sokak meglepetésére a korábbi évtizedek legnagyobb akció-sztárjait vonultatta fel.

Az első Halálos iramban Paul Walker nélkül

Egy héttel ezelőtt kezdték vetíteni a mozik a Halálos iramban 8. részét és idén ősszel lesz immár négy éve annak, hogy a népszerű akciósozozat egyik kiemelkedő színésze, a Briant alakító Paul Walker életét veszítette egy autóbalesetben. Mivel az akkor már készülő film egyes jeleneteit leforgatta, a többi esetében pedig testvérei segítségével és a CGI adta lehetőségekkel pótolták a hiányát, a Halálos iramban 7. részét sikerült bemutatni 2015-ben. Ez lett az utolsó rész, amelyben megjelenik Paul Walker. A nyolcadik részben sztárvendégek csatlakoztak a színész-táborhoz, például Helen Mirren, Scott Eastwood, Charlize Theron és Kurt Russell. A film készítése kapcsán egy interjúban Vin Diesel kifejtette, hogy Paul Walker mindenkinek nagyon hiány-

zott és nem telt el úgy egy nap, egy perc, talán még egy másodperc sem, hogy ne gondoltak volna arra, hogyan szőjék bele a filmbe az emléket, és hogyan készítsenek olyan filmet, amire büszke lenne. Elmondása szerint a jelenléte mindig is érezhető lesz. Nagyon keményen dolgoztak azon, hogy tiszteletük jeléül a lehető legjobb filmet készítsék el, ezáltal is tovább víve az örökségét. Azt is mondta, hogy a legutóbbi filmet Paul-ért fejezték be, ez pedig az emlékéből jött létre. Vin arról is szólt, hogy szerinte azért hitelesek a film családias jelenetei, mert a színészek már úgy tekintenek egymásra, mint családtagokra, elvégre többségük több mint tizenöt éve dolgozik együtt. Vin Diesel egyébként nagyon közel került filmbéli partneréhez, kislányát is Paul után nevezte el Pauline-nak. A legelső Halálos iramban 2001-ben jelent meg és azonnal nagy sikerre tett szert. Ez az első rész Paul Walker nélkül, de a filmkészítők azt remélik, hogy a rajongók nem fordulnak el az alkotástól.

Hatodszor is lehetetlen küldetés

A bemutatásáig még sokáig kell várni, de már az is valami, hogy a filmkészítők bejelentették: készül a Mission: Impossible hatodik része. A bemutatóra vélhetően jövő év nyarán kerül sor. A filmet Christopher McQuarrie rendezi, a forgatás pedig nemrég kezdődött meg Párizsban. Erről maga a rendező számolt be a közösségi hálón, a filmkedvelőket pedig megnyugtatta, hogy egyelőre minden rendben halad és ez remélhetőleg így is marad. A hatodik részben egyébként visszatér az Ilsa Faustot életre keltő Rebecca Ferguson és persze Tom Cruise is újra Ethan Hunt bőrébe bújjik. A filmben feltűnik továbbá Henry Cavill, de számíthatunk még Vanessa Kirby és Alec Baldwin szereplésére is. A Mission: Impossible első részét 1996-ban mutatták be. Óriási sikert ért el, több folytatása is készült, amelyek szintén sikeresek lettek.

Újdonság Justin Biebertől

Justin Bieber minden lépését nagy figyelemmel kísérik rajongói. Az énekes tudvalevőleg jelenleg is a két éve megjelent lemezét népszerűsíti a Purpose-túrné keretében, közben viszont arról lehetett értesülni, hogy stúdióba is vonult. Erről nemrég ő maga is beszámolt, a rajongók pedig abban kezdtek reménykedni, hogy Justin máris új albumon dolgozik. Ha ez igaz, akkor az ötödik lemezét készíti. A Purpose megjelenése után Justin Bieber együttműködött a Major Lazer elektronikus zenei trióval és tavaly nyáron kiadták a Cold Water című dalt, de dolgozott DJ Snake francia lemezlovassal is, ennek eredményeképp pedig szintén akkortájt jelent meg a Let Me Love You című zeneszám. A kanadai énekes ezúttal újabb zenei újdonsággal lepte meg a rajongóit. Luis Fonsi és Daddy Yankee Despacito című dalának remix változatában működött közre, amit nemrég meg is osztott a nyilvánossággal.

Zenei karrierjét egyengeti

Kat Graham is azok közé tartozik, akiket a film- és a zeneipar egyaránt érdekel. A színésznő-énekesnő életében egy hosszú időszak zárult le, ugyanis nyolc év után véget ért a Vámpírnaplók című sorozat, amelyben főszerepet játszott. Most visszatér a zenéhez és igyekszik több időt fordítani a zenei karrierjére. Egy interjúban arról beszélt, hogy nem unatkozik és panaszra sincs oka, hiszen ismert előadók is hozzájárulnak pályájának sikeres egyengetéséhez. Két évvel ezelőtt megjelent első stúdióalbumán, a Roxbury Drive-on, a tavaly elhunyt poplegenda, Prince is dolgozott. Sugallatára Kat tavaly a 2012-ben elhunyt diszkókirálynő, Donna Summer stílusát idéző All Your Love című dallal rukkolt elő. Mostanában is újdonságokkal jelentkezik. Nemrég a Sometimes című dalhoz forgatott videoklipet, júniusban pedig megjelenik második lemeze, a Love Music Funk Magic.

Budapesten is fellépnek

Legendás Queen együttes – Adam Lamberttel kiegészülve – néhány héttel észak-amerikai turnéjuk bejelentése után nyilvánosságra hozta idei európai turnéjuk programját is, melynek keretében először Magyarországon is fellépnek. A Queen zenekar vagy épp Adam Lambert rajongói november 4-én a Papp László Budapest Sportaréna-ban láthatják-hallhatják a koncertet. A formáció november elején érkezik Európába, és december közepéig több mint húsz helyen mutatja be új, látványos és számos meglepetést is tartogató produkciójukat. A különös gonddal összeállított, vadonatúj műsor keretében megemlékeznek majd a Queen nagy sikerű News of the World című lemeze megjelenésének 40. évfordulójáról is. Az 1977-ben megjelent album szerepelnek egyebek közt a We Will Rock You és a We Are the Champions slágerek is. A Queen immár öt éve dolgozik együtt Adam Lamberttel, az énekes szerint mostani repertoárjuk különösen izgalmas lesz, mivel eddig soha nem előadott Queen-dalokat is elővesznek, az új technikai lehetőségek pedig az eddigieknél gazdagabb látványt nyújtanak.

Várja a nyarat

Louisa Johnson fiatal brit énekesnő 2015-ben került a köztudatba, miután megnyerte az Egyesült Királyság X-Faktorának 12. szériáját. A győzelem lelkesítően hatott rá és még abban az évben megjelentette első kislemezét, a Forever Youngot, amit a So Good követett. Közben Louisa énekelt a Clean Bandit Tears című dalában, amelyre igencsak büszke. Az énekesnő nemrég a Best Behaviour című új dallal jelentkezett ismét, amelyhez egy könnyed, nyári hangulatú videó is készült. Úgy tudni, hogy a klip forgatása is laza hangulatban telt, mindenki nagyon jól érezte magát. A dal minden bizonnyal Louisa debütáló stúdióalbumán kap majd helyet. Az előzetes tervek szerint a lemezt tavaly novemberben adták volna ki, de a kiadás dátumát elhalasztották. Az album vélhetően hamarosan, valószínűleg az idén megjelenik.

Jelige: „Szivi”
Kedves Bizi!

Segíts! Szerelmes vagyok az egyik iskolatársamba, de mivel nagyon visszahúzódó és öntörvényű, magának való is egy kicsit, nem tudom, mit tegyek. A barátnőim azt mondták, hogy nekik ő egyáltalán nem tetszik. Viszont nekem, amikor meglátom, rögtön gyorsabban kezd el verni a szívem. Nem tudom, mit is csináljak?! Próba szerencse, járjam a saját utamat, vagyis kezdeményezzek, járjak a fiúval, ha összejön a dolog, amivel biztosan magamra haragítom a barátnőimet. Vagy... Vagy hallgassak a barátnőimre, akik számomra nagyon sokat jelentenek, de akkor azon eszem majd magam, hogy nem próbálkoztam. Mi legyen? Adj tanácsot!

Válasz:

Kedves Szivi! Ebben, mint nagyon sok más esetben is az életben, akárhogy dönts is, mindenféleképpen valaki, vagy valami megsínyli. Ilyenkor az ember nem lehet eléggé okos, és napokig tépelődik, mi lenne a legjobb a számára. Sajnos, én nem mondhatom meg kerek perec, hogy így a legjobb, vagy úgy a legjobb a számodra. Neked kell döntened, mert a te életeredről van szó, te ismered a legjobban a helyzetet, de át kell gondolnod egy-két dolgot, mielőtt végleges döntést hozol. Először is a barátnőid indítékait gondold át. Miért is mondanak rosszat a fiúról, és, ami még fontosabb, miért is van szükséged neked a barátnőid helyeslésére, vagyis inkább engedélyére? Én a te helyedben összeadnám és szoroznám, hogy milyen barátnők azok, akik nem állnak jóban-rosszban melletted. Azt is átgondolnám, hogy őszinte barátnők-e, jól akarnak-e a szívük mélyén? Hisz az igazi barátnők nem ítélik meg a potenciális fiú (vagy esetleg lány) felett, hanem örülnek akkor, amikor te is örülsz, és veled együtt sírnak, ha valami rosszra fordul. Ha te boldog vagy, ők is legyenek boldogok miattad. Azt is megmondhatod nekik, hogy nem szeretnéd, hogy egyszer te legyél az, aki véleményt mond és megtiltja valamelyiküknek, hogy járjanak a szimpátiájukkal. Szedd össze a bátorodat, ne mondjál le sem a fiúról, sem a barátnőkről. Fontos, hogy beszélj a barátnőiddel az előállt helyzetről, arról, hogy te mit is vársz el tőlük. Töltsél egy kicsit több időt a fiúval, hogy jobban megismerd, hogy ugyanúgy gondolkodik-e mint te, mennyire értitek meg egymást, hogy valóban vonzódtok-e egymáshoz. Ez pedig a barátkozáson keresztül történik, elkötelezettség nélkül. Lényegtelen, hogy visszahúzódó vagy sem, különc-e vagy sem, az a fontos, hogy ti ketten jól érzitek-e magatokat egymás társaságában. Csak előre!

Jelige: „Help!”
Kedves Bizalmas sorok!

Egy 12 éves, boldogtalan lány vagyok. Nem tudom, mit is tehetnék, mert eléggé fejlett vagyok a többiekhez képest. Nekem már megnőttek a melleim, és azt hiszem, hogy túl nagyok. Piszkálnak is a többiek! Az igazi gondom viszont az, hogy az egyik mellem láthatóan nagyobb, mint a másik. Félek, hogy valami nem úgy van, ahogy kellene. Még az öltözködéssel is gondom van, nem húzhatok semmi feszeset, divatosat, mert látszik a különbség. Félek a nyártól, mert a fürdőruha szörnyen áll! Kérek, segíts! Adjál tanácsot!

Válasz:

Ha hiszed, ha nem, nagyon sok lány jár ugyanebben a cipőben, mint te! Serdülőkorban vagy, amikor mindened fejlődik, és ennek így is kell lennie! Ami az ún. aszimmetriát illeti, nem tudom, észrevetted-e már, hogy lényegében a páros testrészeink egyike sem egyforma. Általában az az oldalunk a fejlettebb, amelyik aktívabb: pl. a jobb kéz a jobbkezeseknél, vagy a bal a balkezeseknél. A lábakkal is így van. Sőt, a szemünk formája és nagysága sem mindig teljesen identikus. Ha kettévágnád a fényképedet és készítenél a két félből egy-egy szimmetrikus képet, majd összeillesztenéd azokat, két különböző személyt kapnál. Jómagam is ilyen, kissé aszimmetrikus vagyok, mert az egyik szemem kerek formájú, a másik hosszúkás. A szájam caknija sem egyforma, az egyik spicces, a másik kerek. Sok nőnél a mellék sem teljesen egyformák. Számodra az a fontos, hogy minél előbb megtaláljátok a megfelelő melltartót. Nem kell félned, mert a serdülés, a növekedés befejeztével kialakulnak a megfelelő arányok, és az aszimmetria sem lesz annyira szembetűnő. Amit megtehetsz még, hogy rendszeresen mozogsz, tornázol, erősíted a hát-, a mell-, és a hasizmaidat, hogy az, amivel a természet megáldott, jól álljon rajtad. És biztos, hogy jobban érzed majd magadat a saját bőrödben!

Kérdéseikre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

NAHÁT!

A félszegség leküzdhető

Az embereknek majdnem a fele zavarban van, ha társaságban kell megjelennie, különösen akkor, ha a többséget nem, vagy csak felületesen ismeri. A szégyenlősség pedig gátolja, hogy beszélgetésbe elegyedjen. A félszegség sokaknál veleszületett tulajdonság, nemritkán viszont a neveltetés következménye. Esetleg mindkettő. Bármi is legyen az oka, leküzdhető.

Apró lépések

Keress az önbizalomfejlesztő helyzeteket. Ha valahol sorba kell állni (manapság, ugye, ez nálunk igen gyakran előfordul), elegyedj szóba a többi sorban állóval. Ezzel bebizonyíthatod magadnak, hogy képes vagy beszélgetésre.

Készülj fel a vendégségre

Olvass újságokat, hallgass rádiót, nézz olyan tévéműsorokat, amelyek sokakat érdekelnek. Így lesz beszédtema, nem rekeszted ki magad a társaságból, hozzá tudsz szólni az érintett témákhoz.

Képzeld a legrosszabbat

A félszegen eltűnő a „veszélyeket”: mi történik, ha felszülök, ha közeledésem visszautasítják, ha megszegyenítenek? Képzeld el a legrosszabbat, ami ilyenkor történhet, és rögtön rájössz: nem jelentené a világ végét. Ez lenne a veszteség. A nyereség rovatba pedig új ismeretségek, barátok kerülhetnek. Csak merj kockáztatni!

Kérj segítséget

Ha sejtet, hogy magányos maradsz egy bandában, kérd meg a barátaid, ismerőseid valamelyikét, hogy mutasson be a többieknek. Ha ez megtörtént, tegyél fel kérdéseket az új ismerősöknek, biztosan sikerül közös témát találni. Akkortól fogva pedig beszélj, beszélj, de persze a másikat is hagyd szóhoz jutni.

Mit ne tegyünk az asztalnál?

Figyeljenek oda, miként viselkedtek az asztalnál! Sokat írtunk már erről, de úgy érezzük, nem eleget.

Fogadjátok meg az alábbi tanácsokat!

Nyitott szájjal fogpiszkálót használni, vagy azt hosszabb ideig a szánkban tartani illetlenség.

Evés után mindig használjunk szalvétát, majd tegyük a tányérba.

Étkezés közben az étellel kell foglalkozni, tehát nem illik olvasni, játszani, öltözni, vetkőzni és főleg nem másokat molesztálni.

Az ízléstelen viccek különösen felháborítóak étkezés közben, de még az úgynevezett szalonképes viccek mesélését is hagyjuk meg étkezés utánra.

Az ételre összpontosítsunk, ha valami nem az ízlésünknek megfelelő, azt is tapintatosan közöljük, ne fűzzünk kommentárt az ételhez.

Tartsuk tiszteletben mások ízlését, ami nekünk nem jó, másnak még jó lehet.

Vendégségben a háziasszonnyal, a szakácsnővel szemben nagy illetlenség, ha nem esszük meg az ételt, ha kritizáljuk, ha undort keltően beszélünk róla.

Étkezés közben lehetőleg étkezzünk

Az asztalnál semmiképpen se csámcsogjunk. Igyekezzünk halkán megrágni az ennivalót, csukott szájjal, és amikor tele van a szánk, ne beszéljünk. Mindezeket a szabályokat

ajánlatos otthon, amikor egyedül étkezzünk is betartani, mert akkor természetessé válnak, és illedelmes, kultúremler módjára viselkedünk majd társaságban is.

TESZT

Milyen mókamester vagy?

1. Az egyik barátod nagyot esik melletted. Mit teszel?

- a) Kegyetlenül kiröhögöm és otthagynom.
- b) Melléések és idióta arcot vágok.
- c) Felsegítem, aztán a többiekkel jól kibeszéljük.

2. Melyik a kedvenc vígjátéksorozatod?

- a) Egy rém rendes család.
- b) Férjek gyöngye.
- c) Jóbarátok.

3. Melyik állítás illik rád?

- a) Túlságosan is őszinte vagyok.
- b) Mindenből képes vagyok viccet csinálni.
- c) Csak néha nyitom ki a szám, de akkor ütős a beszólásom.

4. Egyik osztálytársad feltűnően színes ruhákban érkezik. Hogyan reagálsz?

- a) Elnevezem papagájnak, és felhívom erre mindenki figyelmét.
- b) Másnap én is úgy öltözöm, és viccet csinállok belőle.
- c) Mondok egy poént, és elfelejtjük az esetet.

5. Mi az egyetlen helyzet, amivel nem viccelsz?

- a) Nincs olyan, én mindent kinevetek.
- b) A szüleimből sosem csinálnék viccet.
- c) Másokat nem tudnék kiröhögni.

6. Min tudsz leginkább nevetni?

- a) Legszebb öröm a káröröm.
- b) A jó grimaszokon bármikor.
- c) Mindegy, csak mások is velem nevéssenek.

7. Kísérteties a csönd. Hogyan dobod fel a hangulatot?

- a) Végignézek a társaságon, és elkezdem cikizni őket.
- b) Gyanús hangokat hallatok, majd elkezdem bámulni a falat.
- c) Egy pillanat alatt kitalálok valamilyen sztorit.

8. Ki a kedvenc komikusod?

- a) Eddie Murphy
- b) Jim Carrey
- c) Will Ferrell

Értékelés

Ha a legtöbb válaszdod A:

Te aztán nem kegyelmezel senkinek! Azzal semmi baj, hogy mindenből viccet csinálsz, de lehetséges, hogy szókimondó stílusod miatt ezt sokan nem nézik jó szemmel. Egy kicsit talán visszavehetnél az őszinteségedből, mert lehet, hogy sokan megsértődnek és haragudni fognak rád!

Ha a legtöbb válaszdod B:

Elég rád nézni, és azonnal elindul a nevetés. Persze nem feltétlenül azért, mert viccesen nézel ki! Egyszerűen annyira jól kezeled a poénos helyzeteket és a bénázásaidat, hogy még saját magadon is képes vagy nevetni. Ez pedig dicséretes tulajdonság! Csak így tovább!

Ha a legtöbb válaszdod C:

Alapvetően nem vagy egy vicces alkat, de ha a helyzet megkívánja, azonnal beindulsz. Keveset beszélsz, nagyon megvágatod a szavaidat, de talán pont ezért annyira ütősek a beszólásaid. Néha kicsit talán mogorva vagy, de egyedi stílusod miatt ezt senki sem veszi zokon.

A fogsabályzó nem tragédia

állapotának a leírására használnak. Ha a fogorvosod észreveszi valamelyik problémát egy általános vizsgálat alatt, akkor javasolhatja, hogy fogsabályzót viselj.

A fogsabályzók fajtái

Manapság a fogsabályzók sokkal kevésbé feltűnőek. Még mindig használnak fém fogsabályzókat, de talán van arra is lehetőség, hogy átlátszót, vagy a fogad színével egyezőt kérj. A drótok is sokkal kisebbek és jobbak, sokkal gyorsabban, és könnyebben egyenesítik ki a fogaid.

Hogyan működnek a fogsabályzók?

A fogsabályzók úgy egyenesítik ki a fogorod, hogy egy ideig nyomást gyakorolnak a fogaidra bizonyos pontokon. A legtöbb gyereknek csak sima általános fogsabályzóra van szüksége, dróttal és gumival, amik nyomják a fogakat. A drót segít mozgatni, a gumisáv segít szép sorba állítani a fogaidat. Azután, hogy megkaptad a fogsabályzót, a fogorvosod megmondja, hogyan és mennyi ideig kell viselned (lehet, hogy éjjel-nappal két éven keresztül, lehet, hogy csak éjszakánként fél évig). Ez csak a fogaidon múlik.

Élet a fogsabályzóval

Sokkal jobban kell ügyelned a fogaid tisztítására, amíg a fogsabályzó rajtad van. Minden étkezés után fogat kell mosnod, és nagyon vigyáznod kell arra, hogy ne egyél olyat, ami belesüllyedhet a fogsabályzódba. A fogorvosod is adhat olyan fogselymet, amivel ki tudod tisztítani a fogsabályzódat, és körülötte a fogaidat. Létezik speciális fogkefe is, állandó fogsabályzót viselők számára.

Néhány ételről le kell mondanod, ami problémát okozhat a számodra. Ilyen például a pattogatott kukorica, a kemény és a ragadós cukorka és a rágógumi. A cukros üdítőitalok és a gyümölcslevek is okozhatnak problémát, mivel a cukor rajtamarad a fogaidon. Ha mégis ilyeneket innál, utána feltétlenül moss fogat.

Mivel a fogsabályzók nyomást gyakorolnak a fogaidra, kényelmetlenül érezheted magad, főleg az első fogsabályzás után. Ha van kiálló drótod, vagy tartód, vagy olyan drótod, ami sérti a szád, szólj a fogorvosodnak.

Noha a fogsabályzó viselése jár némi kényelmetlenséggel, különösen addig, amíg meg nem szokod, sok gyerek viseli, és feltétlenül javul a fogsora. Mikor tudhatod ezt biztosan? Akkor, amikor leveszik: teljesen új lesz a mosolyod!

Aggódsz, hogyan festesz majd fogsabályzóval? Tudj meg többet az eszközről, ami kiegyenesíti a fogsorodat, és sokkal szebbé teszi a mosolyod!

Fog és beszéd

Kevés gyereknek van tökéletes fogsora, szóval ne aggódj, ha a tiéd sem egyenes! Nézd meg példának okáért az osztálytársaidat! Sokaknak a legkevésbé sem egyenes. Néha a fogak egyszerűen nem nőnek egyformán. A fogaid lehet, hogy görbék, torlódtak, vagy a felső és az alsó állkapcsod nem ugyanakkora. Ez utóbbi esetben „rossz harapásról” beszélünk. Ez is egy olyan kifejezés, amit a fogorvosok a szád

Ne unatkozz! Érezd jól magad!

Unalmasnak és érdektelennek tűnik az életed? Egyedül ülsz a szobádban és bambán nézel magad elé? Bekapcsolod a tévét, és egyetlen csatorna sem köt le igazán?

A tinik sokszor érzik magukat boldogtalanak az ingadozó hormonszint miatt. Ekkor úgy érezhetik, mintha elvesztenék érdeklődésüket az élet iránt. Belenéznek a tükörbe és nem tesszik nekik, amit látnak, de a változtatáshoz már túl fáradtak. A tizenévesekre oly sok teher nehezedik! Az iskola, a továbbtanulás, a testi-lelki változások... A napok teljesen egyformák, ami egy tinit könnyen untathat. Aki mindennap ugyanazt csinálja, belefásulhat a monotoníába, az egyhangúságba. Változtatásra van szükség! A változás ijesztő lehet, de ha megkísérel, kizökkenhetsz az unalomból.

Miért unatkozunk?

Ha naphosszat csak a szobádban vagy és nem találkozol senkivel, nem beszélsz senkivel, egy idő után magányosnak érezheted magadat. Törj ki a bezárt dobozból! Gondolkozd nagyban! Kockáztass, és menj el a barátaiddal szórakozni!

Ha attól tartasz, hogy nem szeret senki, és meg sem próbálsz kideríteni, hogy ez valóban így van-e, akkor ne csodálkozz azon, hogy unatkozol. Merd átlépni a szobát külsőbét! Merj változtatni!

Miért fontos, hogy lépj?

Az unalomnak számos oka lehet, személyes vagy társadalmi problémák egyaránt. Ha túl sokáig tart ez az állapot, vagy gyakran vissza-

tér, depresszióhoz vezethet. Az unalom lehet az étkezési zavaroknak, a szenvedélybetegségeknek, az önbecsülés elvesztésének a következménye is.

Mit tehetsz azért, hogy jobban érezd magad?

- Változtass a mindennapjaidon!
- Ahelyett, hogy várnál valakire, hogy hívjon fel, hívd fel inkább te!
- Mosolyogj az utcán!
- Végezz önkéntes munkát!
- Végezz valamilyen testmozgást! A testmozgás javítja a hangulatodat is.
- Ne gondold, hogy a többi embernek jobb, mint neked! A világon minden embernek van valamilyen problémája.
- Harcolj, ne add fel! Az életben elért sikerekhez vagy kudarcokhoz nagyban hozzájárulhat az, hogy hogyan állsz hozzá. Légy erős!

Hogyan lesz a fából papír?

Erre rajzoltatok az oviban, erre írtok a suliban, használjátok nap mint nap, de vajon tudjátok-e, hogyan készül?

1. Az első lépés a környezetvédők rémálma: kivágják a fákat és feldarabolják.

2. A fa áztatása, hántolása: a kéreg anyaga a papírt barnás színűvé tenné, ezért kérgező- és hántológépekkel lehántják róla.

3. A rönkök felapritása: facsiszoló és faapritó gépekkel dolgozzák fel a rönköket.

4. Pépesítés: vízzel pépesítik, főzik, kémiai anyagokkal leválasztják a cellulózrostokat, és nátrium szulfidot adnak hozzá. Így választják szét a fa rostjait finomabb szálakra.

5. Átmosás: átmosás a vegyi oldáson át, rostokból álló pépet.

6. Őrlés: az apró rostszálak őrlése, fibrálása. Ez a művelet megnöveli a rostok felszínét és így könnyebben összetapadnak.

7. Adalékanyagok hozzáadása: ezektől függ a papír különlegessége, minősége. A hozzáadott adalékanyagok: kalcium-karbonát, klór, enyv. A klór a papír fehéritésére, az enyv pedig a víztaszítás szempontjából jelentős. Erős papírt állítanak elő, ha sok adalékanyaggal kezelik a pépet. Így jön létre például az írólap és a hullámkarton doboz.

8. Szítálás: ez a művelet a papírgyártó gépsor elején megy végbe. Tulajdonképpen az a célja, mint a hagyományos szítának: eltávolítani a folyadékot az anyagból. A szítaszövet hengersonon gördül, ezen van a pép, ami közben szárad, folytonos szalagot alkot, több méter széles hengersonon haladva.

9. Préselés: a préshengerek megfelelő méretre sajtolják a közöttük áthaladó papírlémet.

10. Szárítás: a papír feszítőhengereken szárad, majd feltekerkeszülhet.

1 tonna fehér papír előállításához szükséges anyag és energia:

- 417 m³ víz,
- 1700 kg fa (kb. 15-17 fa),
- 717 kWh energia,
- 181 kg mészkő,
- 87 kg kén,
- 6 tonna gőz,
- 60 kg klór.

Környezetbarát papírkészítő megoldás az újrahasznosítás. Papírból papírt. Sokszor viszont a legegyszerűbb módon is óvhatjuk a fákat: nem használunk annyi papírt.

Gombos ötletek

Gombok minden háztartásban vannak. Mi mindent lehet készíteni a rengeteg gombból? Íme néhány ötlet:

1. Karkötő

Hozzávalók: színes gombok, madzag vagy gumi

Válassz ki annyi különböző színű és alakú gombot, ahány elég ahhoz, hogy körbeérje a csuklódát, majd rendezd el őket tetszőleges sorrendbe. Ezután fűzd fel egy gumira vagy madzagra őket. A karkötőt készítheted gémkapocsból is. Ebben az esetben felváltva egy gombot, majd egy gémkapcsot fűzz fel.

Biztosan vidámabban telik a napod, ha ezt a szép, saját készítésű karkötőt viseled.

2. Képket

Hozzávalók: egyszerű képket, sok színes gomb, ragasztó

A színes gombokat tetszés szerint rendezd el a kereten, majd ragaszd fel őket!

3. Könyvjelző

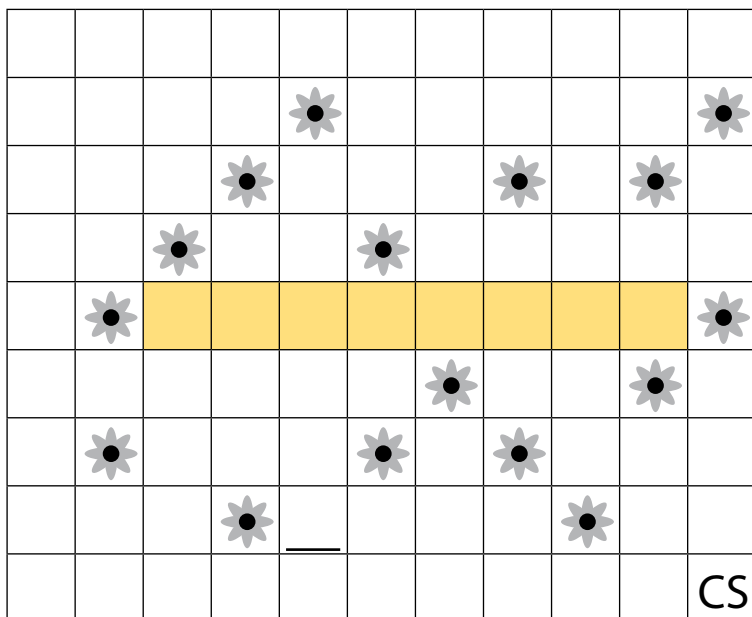

Hozzávalók: nagyobb gémkapocs, gombok, ragasztó

A gombokat ragaszd fel a gémkapocs felső végére, az alsó fele maradjon szabadon, hogy meg tudd vele jelölni, hol hagyta abba az olvasást.

REJTVÉNY

Berakós rejtvény

Két építőmunkás beszélget.

– Láttad a mai újságot? – kérdezi az egyik.

– Igen.

– És mi volt benne?

A választ megtudod, ha berakod a szavakat, betűhalmazokat a rejtvényrácsba.

Kétbetűsek: AY, ÁR, DM, ÉL, IB, KE, LÉ, OS, OŰ, ŐN, ŐK, SÓ, TO.

Hárombetűsek: AGG, ALÁ, ALÉ, GÓG, LÉK, LTN, NTT, STO, TÖL, ÜRÜ.

Négybetűsek: DIÓS, KÖLT, RIGÓ, RONCS, YARD.

Ötbetűsek: ANGOL, LABOR, TALÁL, VAKAR.

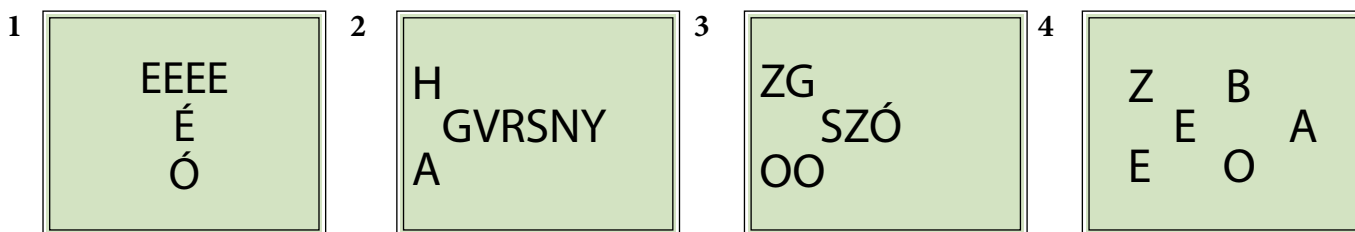
Hatbetűsek: ADALÉK, LEPÉNY.

Hétbetűs: RONGYOS.

Kilencbetűs: ODASZALAD.

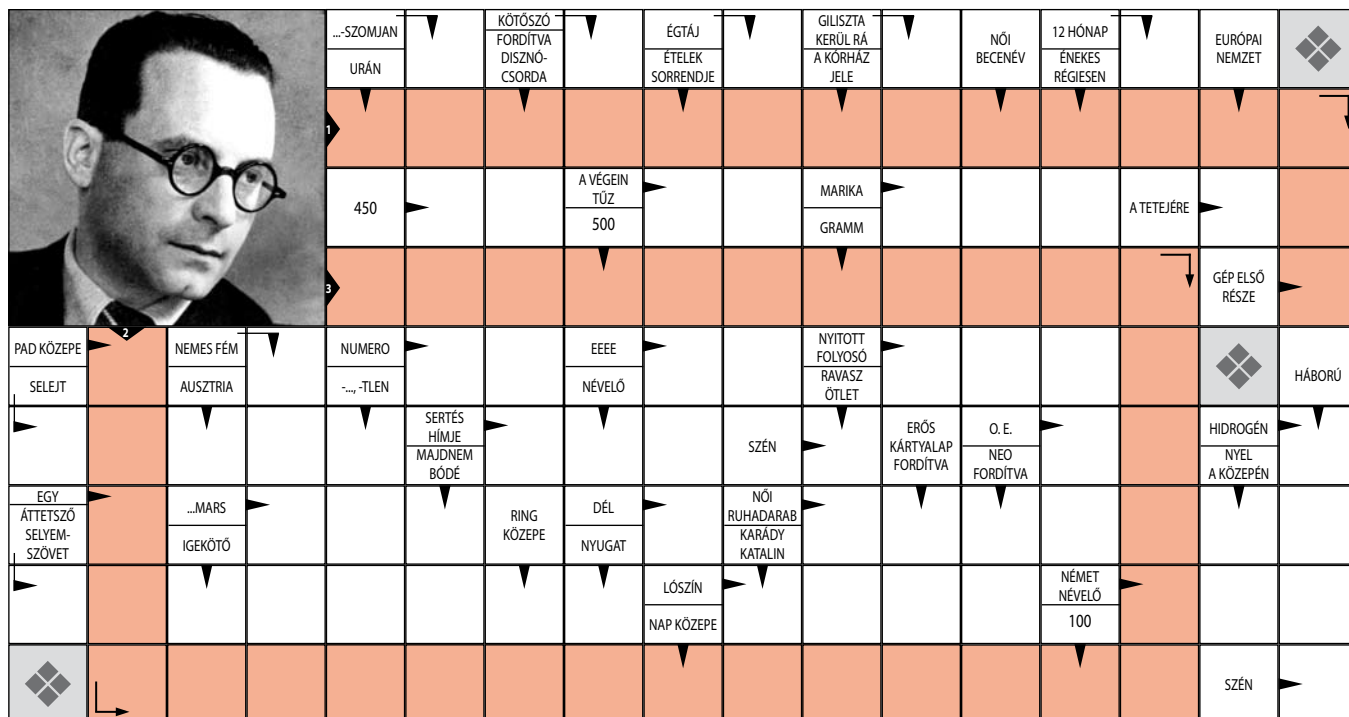
Tizenegy betűsek: DÉLIGYÜMÖLCS, ORGONAVIRÁG.

Betűrejtvények

Skandináv rejtvény (14.)

Szerb Antal író, irodalomtörténész három regényének címét találd a rejtvényben.

Megfejtések – berakós rejtvény: TÖPÖRTYŰ; betűrejtvények: 1. ÉNEKŐRÁ, 2. HANGVERSENY, 3. ZONGORASZÓ, 4. ZENEBONÁ; skandináv rejtvény: ÚTAS ÉS HOLDVILÁG, A KIRÁLYNÉ NYAKLANCA, PÉNDRAGON LEGENDA.

Ha a halak világában járatos személy felületes pillantást vet a képen látható halra, azt fogja mondani, hogy harcsa. És igaza lesz. A képen látható hal valóban harcsa. De azért nem árt még egy pillantást vetni rá. Ha jobban megnézzük, észrevevesszük, hogy a szóban forgó hal alsó állkapcsa lényegesen hosszabb a felsőnél. Nem éppen gyakori, de nem is ismeretlen jelenségről van szó. Futólag kell kimondani, hogy az aprócska különbség miatt még senkinek sem jutott eszébe különálló fajként kezelni az ilyen bélyeget viselő halat. Tehát mi sem bonyolítjuk feleslegesen a haltant, de eljátszozunk a témával.

Bár a tudomány nem tesz különbséget a szokványos és a meghosszabbodott alsó állkapcsú harcsák között, a horgászok nem hagyják annyiban. Szerintük ezek a harcsák sokkal harciasabbak a horgon, mint azok az azonos méretű fajtársaik, amelyek alsó állkapcsa nem hosszabbodott meg. Érdekes, hogy a magyarul nem tudó horgászok egyike-másika a nem magyar lakta vidékeken az ilyen bélyeget viselő harcsákat „bičkaš”-nak nevezik. Annak ellenére, hogy ez a szó a szerbben nem jelent semmit, míg a magyarban a kisstilű bűnözőt szoktuk bicskásnak nevezni. Ez ellentmondásosnak tűnik, de... Nem árt tudni, hogy a halszaporító szakemberek között akadnak olyanok, akik

Miért „bicskás” a harcsa?

az ilyen külsejű nagybajuszúakat bicskaszájú harcsának nevezik. És hozzátesszük, hogy ezeket nem kell szaporítani. Meg is magyarázzák, miért.

Egy szakember elmondta, hogy az ívatásra való előkészítés végett medencében, szűk helyen tartott kéttucatnyi harcsa között volt egy bicskaszájú is. Köztudott, hogy az egymás hegyén-hátán levő harcsák nemcsak a halgazdaságok medencéiben, hanem a nyílt vizekben is össze szoktak különbözni. A szakember által tartott állományban is ez történt, ezért nem csodálkozott, amikor valamennyi halon sé-

rüléseket talált. Azon viszont már igen, hogy a bicskaszájú sérülés- és karcolásmentes volt. Mondhatni, úgy festett, akár az új. Ez máskor is rendszeresen megismétlődött. Felmerült a kérdés – továbbra is megválaszolatlan –, hogy a hosszú alsó állkapcsú harcsa ilyen ügyes verekedő, vagy csupán ahhoz ért, hogy kitérjen a balhé elől? Találgatni szabad!

Ugyanakkor nem árt tudni, hogy a képen látható harcsáért nem kellett távoli tájakra menni. Egy kutyfogatóversenyen, három évvel ezelőtt a Tisza eleméri szakaszán került horogra. Visszaengedték.

Nem küsz, hanem kurta baing

Ismertetőjegyek. Teste erősen megnyúlt, de vaskos, oldalról kevésbé lapított, hát- és hasvonal csak enyhén ívelt. Orra rövid és tompa, a szeme nagy. Felső állású szája meglehetősen nagy, de mivel szájháscsík meredeken felfelé irányul, szájszöglete nem éri el a szem vonalát. Alsó állkapcsa kampószerűen felhajlik, szinte álarcként takarja a fej elejét. Hátúszójában 7-8, anális úszójában 11-13 elágazó sugár van. Pikkelyei aprók, könnyen lehullanak, számuk a testoldal hosszában 40-50. Oldalvonal rövid, csupán az első 7-12 pikkelyen látható. Apró hal, fejlett példányainak hossza is csak 6-8, maximum 10 cm – olvashatjuk a kurta baingről Harka Ákos-Sallai Zoltán *Magyarország halfaunája* című könyvében.

A szokatlan nevű hal ilyen részletes leírását nem azért mellékeljük, hogy a halbarátok közül bárki is fejből megtanulja, hanem azért, hogy lássátok, mi mindenre kell odafigyelni, mielőtt kimondjuk, melyik halról van szó. A kurta baing ugyanis a megtévesztésig hasonlít a küszre, tájaink legtömegesebb halára, könnyen elvegyülhet közöttük. A küsz az a hal, amelyet kauglarnak, böklének... neveznek a Tiszavidéken, és szinte mindenütt jelen van. A szakirodalom szerint a kurta baingnak is gyakorinak kellene lennie, a lassú folyású és állóvizekben mindenütt előfordulhat. Ennek ellenére éveken keresztül tájainkon sehol sem találták. Bizonyító példányai nagyjából tíz évvel ezelőtt kerültek elő a Zenta melletti Pánából, ahol a Halvédelmi és Haltani

A növényre ragasztott ikra

Társaság kutatói bukkantak rá, tőlük a fotó. A történethez tartozik, hogy akkor nem egyedi példányt, hanem több rajt találtak.

A kurta baing párosan történő ivása áprilistól júliusig is elhúzódhat. Ikráit gyöngyszerűen ragasztja a víz alatti növényekre, és ezeket a hím kikelésükig őrzi. Az ikraszám mindössze 100-150 db, átmérőjük kb. 1 mm. Ez a hal már 1-2 évesen ivarérett.

Horgászati jelentősége nincs, érzékenysége miatt nehezen tarolható, ezért csalihalnak nem való. Kár is volna ezt a halritkaságot arra használni.

ISKOLAI DOLGOZATOKBÓL Nem mondom?

A víz oxigénből és folyadékából áll.

A Szent Jobb István király bal keze.

Szemünk közepén van egy nyílás, amely mindenkinek fekete, mivel a fejünk belül sötét.

A gesztenyesütögető néni kiáll a sarokra, és oda-csalogatja az embereket a szagával.

Sok régi közetben megtalálhatóak az őskori halak lábnyomai.

Döbrögi a harmadik levonásban két púppal gyarapodik.

Kanada területe egyenlő Európa lakosságával.

A kenguru kicsinye fészeklakó.

A ménes egy nagy lócsomó.

Toldi a csónak felé indult, mikor a cseh vitéz elővette a kardját és majdnem lelőtte Toldi Miklóst, ő azonban észrevette a fondorlatos tervet.

Kolumbusz háromszor indult útnak, bár a második útján meghalt.

Lincoln anyja már csecsemő korában meghalt.

Egyiptom őslakói a múmiák.

A Bibliát Guttenberg találta fel.

A 18. századi főurak palotakertjei tele voltak szépen nyírt szökőkutakkal.

A baktériumokról: van mikroszkopikus, ami kicsit nagyobb, mint ami mikroszkóppal látható.

A középkorú lovagok a lovagi tornákon mindig egy hölgyet tűztek ki maguk elé.

Nyáron nő a kalapos gomba, télen a kucsma-gomba.

A görög ábécé kezdete: alfa, béta, céda...

II. József, a vaskalapos király Mária és Terézia fia volt.

A fecske egy költöző madár olyan, mint a gólya, csak sokkal kisebb és nem hasonlított.

Barbarossa seregében kitört a pestis, amely elől maga a császár is csak álruhában tudott menekülni. Bombay éghajlata olyan egészségtelen, hogy lakosai máshol laktak.

Csapadékfajta: lizstharomat.

Ezt csak magyar nyelven mondhatod és értheted

Találkozás

A nyuszika és a róka találkoznak az erdőben. Nyuszika köszön:

- Szia, vöröske!
- Te engem ne vöröskézz le!
- Miért, jobb lenne, ha lerókáználak...!?!

Előző munkahely

A személyzetis kérdezi az új titkárnőt:

- És mondja, az előző munkahelyén mennyi volt az évi fizetése?
- Nem dolgozott egy Évi sem!

Margarin

Két egér beszélget a kamrában:

- Rád fog esni a margarin!
- Rámamargarin?

Hogy kapta Benedek Elek a nevét?

Anyukája reggel beszólt a kisfiának:

- Benn vagy még az ágyban?
- Benne, de kelek.

Tehén

A tehén bonyolult állat. De én megfejttem.

Trükk

- Mondja, Kovács bácsi, maga mit szokott csinálni, ha este nem tud elaludni?

- Én? Elszámolok háromig és már alszom is.
- Tényleg? Csak háromig?
- Háromig, de van úgy, hogy fél négyig is.

Bevásárlás

- Pistike, szaladj le a boltba, hozzál egy kiló hurkát! De ne véreset!

- DENEVÉRESET???

Egyenlet

- Kislányom, teljesen egyedül oldtad meg ezt az egyenletet?

- Nem. Két ismeretlennel.

Kérdés

- Miért nincs bástya a vonaton?

- Mert a vonat nem vár...

Úszásoktatás

- Hogy tanítja a varázsló úszni a pókot?

- Hókusz, pók, ússz!

Történelmet író autók

Vannak ilyenek. A gépkocsik aránylag rövid, de eseményteli múltjának krónikásai nyilván is tartják őket éppúgy, mint azokat az autókat, amelyek valamilyen különös balesetet okoztak. A valószínűleg első jelentős történelmi szerepet játszó gépkocsi a bécsi hadtörténelmi múzeumban őrzött „Gräf und Stift 4.” gyártmányú egykori szuperautó, amelyben Ferenc Ferdinándot, a Monarchia trónörökösét és annak hitvesét 1914. június 28-án Sarajevóban halálos lövés érte. Ugyanígy történelmi autó az a nagy Lincoln típusú, amelyben Kennedy elnök indult végzetessé vált útjára Dallasban 1963. november 22-én. A különös baleseteket okozó kocsik között kiemelkedő helyet foglal el az a kétülékes nyitott Bugatti versenykocsi, amelyben Isadora Duncan, a világhírű táncosnő vesztette életét Nizzában 1927. szeptember 3-án. A művész nő a vezető mellett ült, egy akkoriban nagyon divatos, majd földig érő sállal a nyakán. Könyökétől alig tizenöt centire volt a nyitott tetejű kocsiban a hátsó kereke. Ahogy a vezető gyorsított, a hosszú sál hátracsapódott, a kerék küllőire tekeredett, majd hirtelen megszorult Isadora nyakán, aki megfulladt.

JÁTSSZUNK!

Ki a párja?

Az irodalom, a történelem, a mitológia sok olyan személyt ismer, akinek a nevét általában egy másik névvel együtt emlegetik. Ezek a párok lehetnek szerelmesek, házastársak, testvérek, barátok, stb.

A játékvezető a párok egyik tagjának a nevét mondja lassan, hogy a játékosok leírassák, majd melléírassák a pár második tagjának nevét. Az győz, aki a legtöbb pár nevét felírta.

Néhány példa:

Ábel – Káin	Tristan – Izolda	Carmen – Don José
Dante – Beatrice	János vitéz – Iluska	Csongor – Tünde
Porgy – Bess	Cyrano – Roxane	stb.
Páris – Heléna	Sámson – Delila	

Kiegészítő

Egészítsd ki az alábbi regénycímeket a hiányzó földrajzi nevekkal!

..... ostroma

..... csillagok

..... veszedelem

A fehér asszony

(MEGOLDÁS: Beszterce, Eger, Sziget, Iócsét)

Egerek a művészetben

Az ember azt hinné, az írókat, költőket a múzsák ihletik meg. De úgy látszik, ha a soros múzsa éppen nem ér rá, megteszi egy kis egér is. Mi másért hemzsegne különben az egerektől az irodalom?

Már az ókorban kezdődött, a sokáig Homérosznak tulajdonított Béka-egér harccal, amelynek nyomán még Csokonai Vitéz Mihály is írt elbeszélő költeményt. S folytatódott egészen a legújabb korig. Steinbeck Egerek és emberek című művével aratott világsikert, az ugyancsak bestseller Virágot Algernonnak című regény Algernonja is egér. A Hamletben Egérfogó-jelenet, a Diótörő című baletben Egérkirály van, még Örkény István Macskajátékában is szerepel egy Egérke, igaz, két lábon jár. Agatha Christie legsikeresebb színpadi művének címe Az egérfogó. Babits Mihály Babylon egereiről írt verset, a képernyőn sikerre vitt Mézga család történetében pedig egy befőttesüvegben lakó Kompót Egér incselkedik velünk. A viccirodalomba is bekérezkedett az egér, hisz egész sorozat van már az elefánt-egér viccekből. És akkor még a klasszikus mesebeli egerekről nem is szóltunk! Andersen-nél az álomemberke egérlakodalomba visz egy kisfiút, Walt Disney megteremtette Miki egeret, Jerryt is mindannyian ismerjük a Tom és Jerry rajzfilmekből, Bálint Ágnes bábjátékot írt Az elvarázsolt egérkisasszonyról... De jobb, ha abbahagyjuk, mert ha még sokáig tallózunk az irodalomban, végképp nem tudunk egerutat nyerni az egerek elől.

Találj legalább három különbséget a két rajz között!

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Idei 12. számunkban, húsvét előtti hangulatban piros, hímes tojásokat mutattunk ezen a helyen. Kérdésünk az volt, milyen eljárással díszítették a tojásokat. Őszintén szólva nem lepett meg bennünket a sok jó válasz, ellenkezőleg, számítottunk is arra, hogy sokan tudni fogják a választ, sőt, hogy sokan gyakorolják épp a kérdés felvetése idején a tojásfestést. E heti nyertesünk így válaszolt: „a képen látható piros tojásokra először írka és viasz segítségével mintákat rajzolunk, ezután festékbe (vöröshagyma, lila káposzta, spenótlevél...) mártjuk a tojásokat. Miután a festék megszáradt, óvatosan eltávolítjuk a viaszt. A tojásokat szalonnával is fényesíthetjük.” A helyes megfejtést beküldők közül a szerencse a ludasi **Gulyás Oldal Rékára, a palicsi Miroslav Antić iskola hatodikosára** mosolygott. Könyvjutalmát a jövő hónap elején postázzuk.

E heti nyeresimkérdsünk egy miniparkban készült, ezért feltűnően „nagyok”, vagyis az épülethez viszonyítva aránytalanok az emberek. Ami mini ebben a parkban, az nem más, mint az épület. Mórahalmon kaptuk lencsevégre a kép előterében látható, látványos kastély kicsinyített mását. Csodaszép így is. Kérdsünk a következő: hol van az eredeti épület és mely grófi család nevével viseli. Csupán annyit árulunk el, hogy Magyarország területén található az igazi kastélyépület, és egy nemrégiben elhunyt jeles magyar író öregbítette a család évszázadok óta közismert nevét. A választ mielőbb küldjétek el címünkre, legkésőbb **2017. május 3-áig**. Levélcímünk változatlan: Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs

A helyes választ beküldők között egy jutalomkönyvet sorsolunk ki. Kérjük, a nevek mellett tüntessék fel iskolátok nevét, az osztályt és a lakcímet is. Köszönjük!

Évszakok naptára

Egy Lengyelországban meghirdetett nemzetközi rajzpályázaton sikeresen szerepeltek a szabadkai EmArt Műhely növendékei. A pályázat témája az Évszakok naptára volt, ami igazán kedvezett a fantáziának. Legsikeresebben Halász Nikoletta szerepelt, aki a pályázat különdíját érdemelte ki. A gazdag ajándék mellett alkotása bekerült az impozáns falinaptárba is. Rajta kívül Anđelija Kovač díjazott lett, Stefan Uzelac, Berta Klaudia, Matea Lukač és Sebők Csáki Szintia pedig oklevelet kapott.

Nikoletta díjazott munkája

Versíró pályázattal ünnepeltek

Rendhagyó módon ünnepelték meg a magyar költészet napját Muzslyán. Másodízben hirdettek versíró pályázatot, amelynek díjkiosztóját József Attila születésnapjára tűzték ki, hiszen nagy költőnk is kilencévesen írta meg első versét.

A költő is volt gyerek ünnepségre Csík Mónika költő, író hívták meg, akivel Mák Andrea beszélgetett. A költőt főleg a gyermekkoráról, az első versíró próbálkozásairól faggatta, de munkásságáról is szó esett.

A versíró pályázatra közel 50 költeményt küldtek be a költőpálinkák, összesen hét általános és két középiskolából érkeztek munkák. A zsűri tagjai, Kovács Jolánka, Vass Dorottea és Czini Zoltán szinte egyhangúlag választották ki a legjobb munkákat, amelyek igencsak kiemelkedtek a többi közül. Az általános iskolák alsóai közül díjat kapott az erzsébetlakai **Gyuricsek Ivana, Kovács Teodóra, Szabó Elizabetta** és **Csonka Brigitta**, továbbá a muzslyai **Horváth Julianna** és a szentmihályi **Gulyás Annamária**. A felsős diákok közül a legjobb verset küldte be az erzsébetlakai **Bálint Nóra**, a magyarittabéi **Víg Melánia**, a tamásfalvi **Szekula Valéria**, az óbecsei **Berkés Emma** és a zentai **Kazinczi Kitti**. A középiskolások mezőnyében csak egy díjat ítéltek oda a zsűri, ezt **Rapos Emma** érdemelte ki. (vajdasagma.info)

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Maticе srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350–9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

BETHLEN GÁBOR
Alap

70 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaiipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ókrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bori Mária, Botza Gyarmati Krisztina, Farkas Ilona, Gyarmati Balázs, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs